БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 76 (7076)
МАРТЫН 31
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эмхидхэхы үүргые дээшэлүүлхэ

Бурят-Монголой зооветеринарна институт дүүргэһэн дипломтой, орой хорин дүрбэтэй зоотехник Анна Никитична Овчинникова Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхоздо хүдэлмэрилхөөр ерээ һэн. Залуухан басаганай харгы дээрэ олон тоото һаад тотхорнууд, олон бэрхэшээлнүүд байһан һэн. Теэд комсомол басаган эдэ бэрхэшээлнүүдые сусарашагүй ха-тан зоригоор дабажа ороо һэн.

Колхоздо ерэһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо Анна Никитична Овчинникова правлениин урда тон шанга асуудал табижа, үнеэдые үбэлэй сагта бэлшээхэ бэшэ, харин хорондань байлгажа харууһалха, тэжээлээр эдеэлүүлхэ, туганнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ ябадал туйлаһан, үнеэдэй хүхэндэ мас-сажа хэхые, хоёр хургаараа бэшэ, бүхы алхаараа адхажа үнеэ һаахые малшадта заажа үгэһэн байна. Хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ, хонидой үүлтэрые һайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдээ. «Заветы Ильича» колхозой малынь олон гаран газарта байрладаг юм. Анна Никитична сагайнгаа ехэнхи-ень малай байралдаг газарнуудаар ябажа үнгэргэдэг. Тэндэ ябахадаа малшадай зоотехническэ курсын заһалнуудые үнгэргэдэг, мал харуулха ба тэжээхэ талаар зүбшөөл үгэдэг, бэлшээринүүдые бэеэрээ ябажа харадаг, хонидоо хаана бэлшээхэ һаа һайн бэ гэжэ хэлэжэ үгэдэг. Гадна, нүхэр Овчинникова малшадай байра байдалые һайжаруулхын тула ехэ юумэ хээ, малшадай дунда агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулдаг. Тусгаарлабал, тэрэнэй үсэд шанга оролдолгын ашаар хонишодто шэнэ гэрнүүд баригдаһан байна. Нүхэр Овчинниковагай ажаллажа эхилһэнһээ хойшо «Заветы Ильича» колхоз малажалһаа ашаг шэмэ урдынһаа һураггүй ехээр абтадаг болоо. Манай республикын колхозууд ба МТС-үүдтэ Овчинникова мэтэ зоригтойгоор ажалладаг, хүсэһэндөө хүрэдэг, һанаһанаа бэелүүлдэг мэргэжэлтэд-зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд ба фельдшернүүд, агрономууд, механигууд тон олон бии юм. Тэдэнэй шэн зоригто ажалаар, тэдэнэй залирашагүй зоригоор, тэдэнэй эрдэм бэлигээр социалистическэ хүдөө ажахыда наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиимэһээ манай хүдөө ажахы эрдэм соёлой үндэһөөр хүгжэгдэжэ, жэлһээ жэлдэ, һараһаа һарада дэбжэжэ, ашаг шэмэ үгэлгэнь улам ехэл, ехэл боложо байна. Мүнөө малажалай ашаг шэмые эрид ехэ болгохо гэһэн зорилгын КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумээр табигдаад байхада, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүргэнь бүришье ехэ болоно.

Мүнөө агроном, зоотехник, ветврач зүгөөр миин лэ заабаришан бэшэ, харин хүдөө ажахын үйлэдбэриие шууд бэеэрээ эмхидхэгшэд байха ёһотой. Гэбэшье, гүүртэ дээгүүр халта мүлтэ харахаа лэ, сай уужа, тамхяа татаад лэ ябадаг гастролернууд үшөө али олон үзэгдэдэг. Мэргэжэлтэдэй хайхаралгагүй хэрэгээр ажаллажа, колхознигуудта муугаар туһалжа байһандань гомдолтой бэшэгүүд манай газетын редакцида үсөөн бэшэ ородог. Жэшээлхэдэ, Закаменай МТС-эй ветеринарна врач нүхэр Попов биратайгаар ажалладаггүй, фермэдэ бодото туһаламжа үзүүлхын орондо, тэндэ гэнэн үнжэн байжа, дутагдалнуудые усадхалсахын, ажалыень эмхидхэхын орондо ехэнхидээ миин ябаад лэ, архи уугаад лэ ябадаг юм. Сэлэнгын МТС-һээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо байдаг зоотехник нүхэр Цыретарова малай харууһалга ба эдеэлэлгые зоотехникын наукын заабариин ба түрүү дүй дүршэлэй үндэһөөр эмхидхэхэ асуудалда оройдоошье һаналаа табидаггүй. Тиимэһээ энэ колхозой малай үбэлжэлгэ тон гарзатайгаар, тон муугаар үнгэржэ байна. Мүн мэргэжэлтэдэй муу хүдэлмэри тухай бусад дохёо мэдээсэлнүүд манайда ерэнэ. Иигээд байхадань, сэхэ үйлэдбэри дээрэ дутагдалнуудые усадхахын, түрүү арга методуудые нэбтэрүүлхэ талаар юумэ хэхэгүй аад, юу хэжэ сагаа үнгэргэдэг мэргэжэлтэд гээшэб гэжэ асуумаар болоно.

Хүдөө ажахын үмэнэ айхабтар орёо ба харюусалгатай зорилгын табигдаад байхада, агроном, зоотехник, ветврач, фельдшер бүхэн, механик бүхэн хайшан гээд ажаллаа һаам һайн гээшэб, малажал ба таряанажалай ашаг шэмые ямар аргаар дээшэлүүлхэ гээшэб гэжэ һайса бодожо үзэхэ ёһотой.

Мүнөө колхозуудта ажахыгаа хүгжөөлгын табанжэлэй хэмжээ-ябуулганууд табигдаа. Диилэнхидээ тэдэ хэмжээ-ябуулганууд һайнаар, бодомжотойгоор зохёогдоо. Тэдэниие зохёоходо хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабаадаа. Теэд, хэмжээ-ябуулганууд хэдышье һайн байгаа һаа, эмхидхэлэй үдэр бүриин хүдэлмэригүйгөөр өөрөө зүндөө аша үрэеэ үгэжэ шадахагүй байна.

Зохёогдоһон хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ мэргэжэлтэдэй үүргэнь тон ехэ гэжэ, шиидхэхы удхашанартай гэжэ хэлэхэдэ болохо. Юуб гэхэдэ, мүнөө жэлдэ хабарай тарилгада, илангаяа кукуруза тарилгада бэлэдхэхэдэ агроном зоотехник хоёрһоо бэшэ ондоо хэн ухаантай һайн, үнэн зүб зүбшөөл колхознигуудта, механизаторнуудта үгэжэ шадаха гээшэб, тарилгын зүб агротехникэдэ колхознигуудые, механизаторнуудые тэдэнһээ ондоо хэн тиимэ һайнаар һургаха гээшэб!

Малажалые эрхилэлгын түрүү арга методуудые — малай үүлтэр һайжаруулха, туганнуудые эхэһээнь һалгаажа, түлигдэдэггүй байрада байлгажа, хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ гэхэ мэтэ түрүү аргануудые зоотехнигүүд гансал лекцинүүд, элидхэлнүүдээрээ, хөөрэлдөөгөөр бэшэ, мүн эмхидхэлэй үдэр бүриингөө хүдэлмэреэр малажалда үсэд нэтэрүүгээр нэбтэрүүлхэ ёһотой.

Мүнөө малай үбэлжэлгын, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй тон харюусалгатай үе ябажа байна. Үбэлжэлгые амгалан һайнаар түгэсхэхэ ябадалда зоотехнигүүд ба ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Тэдэнэр хадаа наукын эрилтые нарин шангаар сахиха, малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула бүхы резервнүүдые элирүүлхынгээ газаа тээ, колхознигуудта, колхозой правленидэ, фермые даагшанарта тэдэ резервнүүдые заажа үгэхэ, тэдэ арга боломжонуудыень дүүрэнээр хэрэглүүлэхын тула шанга эрилтэ табиха ёһотой. Манай эндэ кукуруза хадаа шэнэ культура мүн. Мүнөө жэл энэ культура ехээр таригдахань. Тиимэһээ агрономууд болбол үргэн ниитэ колхознигуудые, механизаторнуудые кукурузын тарилгын агротехникэдэ, тэрэнэй онсо оньһондо һургаха ёһотой байна. Теэд, гансашье кукурузын тарилгын бэшэ, мүн бусадшье культурануудые тарижа ургуулгын агротехникэтэй хүдөөгэй ажалшадые үргэнөөр танилсуулха шухала.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — агрономууд, зоотехнигүүд ехэ эрхэ түлөөлэлгэтэй хүнүүд мүн. Тэдэнэр хадаа бодото дээрээ гүрэнэй контролернууд, хинан шалгагшад байха юм. Тиимэһээ гүрэнэй засагаар тэдэндэ үгтэһэн эрхээ үргэнөөр эдлэжэ, хүдөө ажахын наукын заабаринуудые хүндэлдэг ба бүримүһэн дүүргэдэг байхаар колхознигуудые, механизаторнуудые, колхозой хүтэлбэрилхы кадрнуудые һургаха ёһотой.

Хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр хүгжөөхэ гэһэн парти, правительствын зорилгые шиидхэлгэдэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эмхидхэхы гол үүргэ дүүргэхынгээ хажуугаар, энэ зорилгые дүүргэхын түлөө гол тэмсэлшэд байха ёһотой. Проблемнэ, холын хараата асуудалнуудые табижа шиидхэхэ, ажалдаа үнэн сэхээр, творческоор хандаха, эрдэм наукын туйлалтануудые колхозой ажалда нэбтэрүүлхэ гээшэ манай хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй гол зорилго, тэдэнэй патриотическа хэрэгынь мүн.

Харгунска талада хониной шэнэ совхоз байгуулагдаба

ЧИТА. (ТАСС). «Приаргунский» гэжэ хони үсхэбэрилдэг шэнэ совхоз Аргунска талада байгуулагдаба. Арбан голые зубшуулан 30 мянган гектар газар тэрээндэ үгтэбэ.

Совхоз бууса байрануудаа барижа эхилээ, машинануудые абажа байна. Дулаан болоходо шэнэ газар хахалжа эхилхэ юм. Тэрэ газарайнь зарим хубида ороо һото культуранууд, тэрэ тоодо кукуруза таригдаха байна. Намар тээшэ тэрэ багайнгаа ондоо совхозуудһаа нарин ноо һото хони олоор асаржа үсхэбэрилхэ юм.

Хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

ВОРОНЕЖ, мартын 29. (ТАСС). Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба гүрэндэ тушаалга ехэдхэхэ асуудалаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведээр зарлагдаһан хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн мүнөөдэр эндэ нээгдэбэ. Зүблөөндэ 900 гаран хүн хабаадана. Тэдэнэй дунда — эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүд, совхозууд ба научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, Белгородско, Воронежско, Курска, Липецкэ, Орловско, Тамбовско областьнуудай партийна болон советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд бии. Зүблөөндэ Украинска ССР-эй хүдөө ажахын таряашадай делегаци ерээ.

Зүблөөнэй хүндэтэ президиумдэ КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдаба.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй Централька Комитедэй нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев хабаадалсаба. Эндэ байгшад тэрэниие нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Зүблөөнэй болохын урда тээ нүхэр Н. С. Хрущев Семилукска районой Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо, Рамовска селекционно станцида ябажа, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудтай, научна хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн байна.

Үдэшэлэн нүхэр Н. С. Хрущев Воронежын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба хүдөө ажахын дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр А. М. Пузанов зүблөөе нээбэ.

Хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай колхозууд болон совхозуудай хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба гүрэндэ тушаалга ехэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай элидхэл СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр П. П. Лобанов хэбэ.

— Хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн,— гэжэ тэрэ хэлэбэ,—хабарай тарилгын урда тээ, советскэ арадай үзэгдөөгүй ехэ политическэ ба ажалай дэбжэлтын, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлгын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство ойрын таба — зургаан жэлэй турша соо жэл бүри таряа хуряалгые 10 миллиард пүүдһээ бага бэшэ болгохо ба малажалай гол продуктнуудые үйлэдбэрилгэ хоёрһоо үлүү дахин ехэ болгохо зорилго табяа. Парти, правительство энэ туйлай ехэ ажахын-политическэ зорилгые табихадаа ороной ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтын үндэһэ һуури болохо хүндэ индустриин амжалтануудта, манай томо социалистическэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин үлүү һайн байһанда, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлдэ түшэглэнэ. Эдэ түрүүшүүл наукатай нягта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, үндэр ургаса ургуулха ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга шадабариие амжалтатайгаар шудална.

Хахалагдахаар 12 миллион гектар үрэжэлтэй һайн газартай, хоёр миллион гектар сабшалантай ба бэлшээриин газартай хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд ороной хүдөө ажахые эрид хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ ехэ үүргэ эзэлхэ ёһотой гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

«Хүдөө ажахые түсэблэдэг мүнөөнэй ёһые хубилгаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой түүхэтэ удхые онсо тэмдэглэн, хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудта һүүлэй үе хүрэтэр ногооной һайн ургасын абтаашьегүй һаа, газартаряалангай ногоо тарилгын системэ эндэ нэгэ янзаар нэбтэрүүлэгдээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта, сахарна свёкло, илангаяа кукуруза тарилга, мүн сад тарилга хүгжөөлгэ бага хэмжээгээр түсэблэгдэдэг байгаа.

Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхын түлөө колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай үүсхэл болон харюусалгые дээшэлүүлгэдэ туһалха үүргэтэй шэнэ ёһоор түсэблэлгэдэ зарим газарта алдуу хэнэ, тэрэниие хэрэг дээрэнь хойшолуулшагүйгөөр бэелүүлхэ ёһотой байгаашье һаа, аяар 1956 онһоо бэелүүлжэ эхилхээр болдомжолдог гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Таряа үйлэдбэрилгэ ехэдхэхын тулада хара хүрьһэтэй зонын централька областьнуудай ямар ехэ резервтэй байһые нүхэр Лобанов олон тоото жэшээнүүд дээрэ харуулаа.

Таряа үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ ехэхэн резерв болохо кукурузын тарилгые үргэдхэхэ ба ургасыень дээшэлүүлхэ асуудал элидхэл соо ехэ һуури эзэлнэ.

Нүхэр П. П. Лобанов элидхэлэйнгээ хоёрдохи хубида малажалай ашаг шэмые ба гүрэндэ тушаалгые бүхы хэмжээгээр ехэдхэхэ зорилго тухай хэлэбэ.

Нүхэр П. П. Лобановай элидхэлэй һүүлээр зүблөөндэ хабаадагшадай үгэ хэлэлгэ эхилээ.

Эб найрамдалые хамгаалха комитедүүдэй пленумүүд дээрэ

Мүнөө орон доторнай боложо байгаа, эб найрамдалые хамгаалха республиканска, хизаарай ба областной комитедүүдэй үргэн пленумүүд дээрэ ораторнуудай хэлэһэн үгэнүүд хүсэтэйгөөр, сэдьхэл зүрхэ доһолгомоор соностоно. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, наукын ба культурын ажал-ябуулагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые халуунаар һайшаана, атомна дайн һүжэрөөхэ гэһэн империалистнуудай һэдэлгые зэбүүрхэн буруушаана.

Эб найрамдалые хамгаалха Куйбышевска областной комитедэй пленум дээрэ «Куйбышевгидростройн» шофёр нүхэр Грунин үгэ хэлэбэ.

—Советскэ арад зохёон байгуулха ажал хэнэ, манай орондо атомна энерги амгалан хэрэгтэ, арадай аша туһада ашаглагдана,—тэжэ тэрэ мэдүүлбэ, — Барилгануудые һандаргаха, хүнүүдые хюдаха зорилгоор атомна энерги хэрэглэхые американска империалистнуудай бэлэдхэжэ байһан тухай мэдэжэ, угаа ехээр зэбүүрхэнэбди. Куйбышевска гидроэлектростанциин бүхы барилгашад атомна буу зэбсэг хорихо тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгада гараа табиха, тэрэниие шэн зоригто ажалаараа батадхаха байна.

Советскэ Союзай Герой инженер нүхэр Петров эб найрамдалые хамгаалха Ставропольско хизаарай комитедэй пленум дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

—Инаг Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэлтэдэ зорюулагдаһан бүхы советскэ арадай ажалай эдэбхинь эб найрамдалда манай эрмэлзэдэг байһанай эрхим гэршэ болоно, болохошье юм. Гэбэшье, бидэнэр эб найрамдалай дайсадай аашануудые хёрхо һэрэмжэтэйгээр ажаглан харанабди. Шэнэ дай хэхын тула атомна ба водородно бомбонуудай запасые империалистнуудай яажа бэлэдхэжэ байһаниие харанабди. Тэдэнэй гэмээр хүдэлмэришэ хубсаһаяа солдадай боро шинелеэр һэлгэхэ баатай болоо һаа, советскэ арад ямаршье агрессортэ эрид шанга сохилто хэжэ шадаха юм.

Дагестанай ба Кабардагай арадуудай, Балашевско, Белгородско, Каменска областьнуудай, холын Бурят-Монголой ба Красноярска хизаарай ажалшадай түлөөлэгшэд эб найрамдалай хэрэгые ажалаараа бэхижүүлхээр бэлэн байһанаа халуун үгөөрөө мэдүүлбэ. Эб найрамдалые хамгаалха областной комитедүүдэй пленумүүд Горький, Новгород, Рязань, Курск, Чкалов ба областной бусад центрнүүдтэ болобо.

Атомна дайнай аюулда эсэргүү Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгада гар табиха кампаниие СССР-тэ үнгэргэхэ тухай шиидхэбэриие халуунаар һайшааһан резолюцинууд эб найрамдалые хамгаалха комитедүүдэй пленумүүд дээрэ хаа хаанагүй абтажа байна.

(ТАСС).

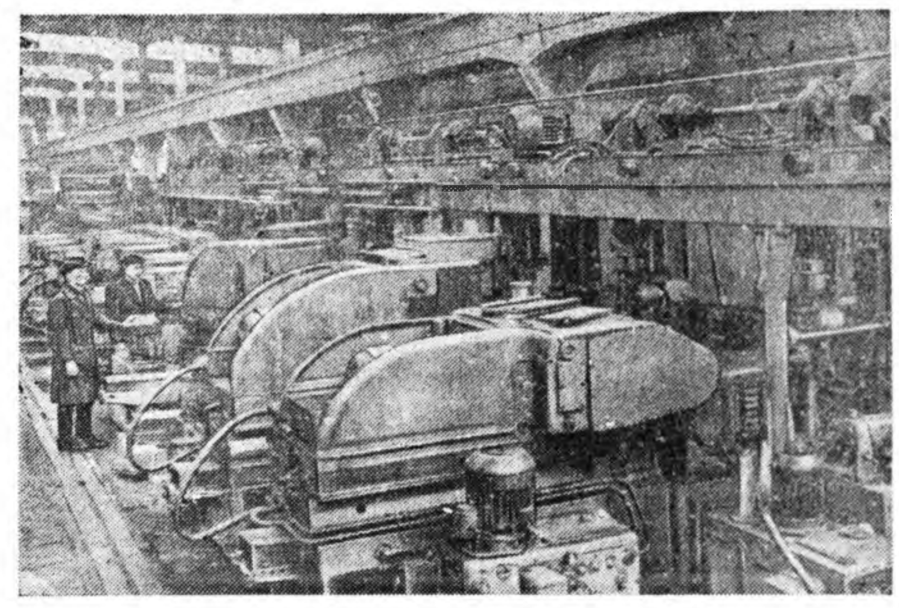

Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ Московско станок бүтээлгын заводто хүдөө ажахын машинануудай детальнуудые бүтээхэ автоматическа линиие хабсаралга дүүргэгдэжэ байна. Энэ линидэ хоёр хүн хүдэлхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүдөө ажахын машинануудай детальнуудые бүтээхэ автоматическэ шэнэ лини.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрэл орон доторнай

Шэнэ газарта

Москвагай Свердловско районой залуушуул комсомольско путёвкоор шэнэ газарта ошоһон нүхэдөө халуунаар үдэшэжэ байна. Һайн дураараа ошогшодой дунда СССР-эй городой ба хүдөөгэй барилгануудай министерствын тормозно заводой, СССР-эй Архитектурануудай академиин, метробарилгын управлениин, ГУМ-эй, Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ театрын залуушуул бии. Метробарилгын культурын Байшанда шэнэ газарта ошогшодто зорюулагдаһан бал болоо.

Сочиин, Армавирай, Кропоткиной, Краснодарска хизаарай Нефтегорско районой залуу патриодууд Акмолинско областьдо хүдэлмэрилхээ ошоһон байна. Ставрополиин ажалшад түрүүшын хэдэн залуу комбайнернуудые Красноярска хизаарта эльгээбэ. Мүн Вильнюсһээ, Кишиневһоо, Харьковһаа, Ульяновскһаа, Вологдаһаа, Воронежһоо хэдэн олон залуушуул һайн дураараа шэнэ газарта ошоһон байна. Чкаловска ба Новосибирскэ областьнуудай ороо һо таряанай совхозуудта Куйбышевскэ, Пензенскэ, Арзамасска, Калининска, Брянска областьнуудһаа механизаторнууд ерээ. Мүнөө тэдэнэр хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна.

Латвиин загаһашадай суглаан

РИГА, мартын 29. (ТАСС). Латвийска республиканска союзай загаһа баридаг колхозуудай түлөөлэгшэдэй суглаан болобо. Эндэ 1954 оной хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаһан ба 1955 оной түсэбые дүүргэхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Латвиин колхозно загаһашад 1953 онойхидо орходоо 130 мянган центнер загаһа ехээр барижа, 1954 онойнгоо даалгабариие болзорһоо урид дүүргээ. «Саркан бака» колхоз мүнөө жэлдэ гансааран 1947 ондо республикын бүхы колхозуудай хамтадаа тушааһанай тухай тооной загаһа гүрэндөө үгэһэн байна.

1950 онтой сасуулхада, артельнүүдэй ниитын олзо доход 1954 ондо 27 миллион түхэригөөр ехэ болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө республикын загаһа барилгын 10 артель шан абаһан байгаа.

Мүнөө загаһа барилгын хабарай сезондо бэлэдхэл дүүргэгдэжэ байна.

Табанжэлэй түсэб дүүргэгдэбэ

ХАРЬКОВ, мартын 29. (ТАСС). «Свет шахтера» гэжэ машино-бүтээлгын завод валовой продукци гаргалгаар табанжэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур хэдэн олон зүйлэй продукци гаргагдаһан байна.

Дүрбэн жэл гурбан һарын турша соо хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин бүтээсэ 87,5 процент дээшэлһэн байха юм.

Мүнөө үедэ эндэ «УКТ-2» гэжэ шэнээр зохёогдоһон нүүрһэнэй комбайн үйлэдбэрилэгдэжэ байна. Урдань байһан комбайнда орходоо тэрэнэй бүтээсэнь нилээд ехэ байха. Хоёрдохи кварталһаа эхилээд, шэнэ машинанууд нүүрһэнэй промышленностьда эльгээгдэхэ юм.

Украинын колхозууд хартаабха тарина

КИЕВ, мартын 29. (ТАСС). Украинын Одесскэ, Николаевска, Херсонско, Запорожско ба Крымскэ областьнуудай колхозууд хартаабхын эртын сортнуудые тарижа эхилбэ. Ехэ талмайда хартаабха квадратно-гнездовой аргаар таригдана.

Республикын машинно-тракторна станцинууд хартаабха һуулгадаг «СКГ-4» гэжэ 2700 шахуу машинануудые абаһан байна. Мүн «СК-2» гэжэ хартаабха һуулгаха мянган машиные квадратно-гнездовой аргаар тариха болгон тааруулжа зохёоһон байха юм.

Мүнөө жэлдэ город шадарай колхозууд эртын хартаабха тарилгые хоёр дахин ехэ болгохо байна. Июнь, июль һарануудта городой ба промышленна центрнүүдэй ажалшад эртын хартаабха абаха аргатай болохо.

Үбһэ сабшалга эхилбэ

СТАЛИНАБАД, мартын 29. (ТАСС). Таджикистанай урда районуудта хура бороо орожо, ногоон түргэнөөр ургаба. Эндэхи хэдэ хэдэн колхозууд үбһэ сабшалгые урда жэлэйхиһээ нилээд эртэ эхилээ.

Мүнөө жэлдэ үбһэ сабшалгада хаа хаанагүй машинанууд олоор хэрэглэгдэнэ. Таджикпотребсоюз колхозуудта худалдахын тулада тракторна волокушануудые, сенокосилкануудые, «ХТЗ-7» тракторнуудые асарһан байна. Тэдэнэй олониинь мүнөө колхозуудта худалдагдаа.

Нютаг бүриин һонинууд

◆ Армениин Арташатска районой ба бусад МТС-үүд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо недели урид хониной ноо һо хабар хайшалалгые эхилбэ. Республика дотор бүхы хонидойнь ноо һон механизированнээр хайшалагдахань.

◆ Украинын урда областьнуудай ой модоной совхозууд модо тарилгаяа эхилбэ. Мүнөө 2 мянгаһаа дээшэ гектарта модод һуулгагдаад байна. Энэ жэлдэ республика дотор 90 мянга шахуу гектарта модон һуулгагдаха юм.

◆ Таджикска «Сортсемовощь» гэжэ конторо Регар, Хорог, Новабад, Сталинабад гэжэ городуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилжэ байһан ларегуудһаа гадна, овощьной бахчева, ба тэжээлэй культурануудай сортовой үбһэ наймаалха саг зуурын ларегуудые нээбэ.

Холын районуудай арад зониие хангахын тулада нүүдэл магазинууд бии болгогдобо.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ТЕОРИИЕ ГҮНЗЭГЫГӨӨР ШУДАЛХЫН ТҮЛӨӨ

☆ ☆ ☆

Би яажа занятидаа бэлэдхэнэбиб

Минии хүтэлбэрилдэг, КПСС-эй түүхэ шудалдаг кружогто 9 хүн һурадаг юм. Бидэнэр 22 заняти үнгэргөөбди, һаатаһан ушар байгаагүй. Инишэ тиишээ ябаха ябадалай гарааше һаань, 6—8 хүн заатагүй занятида ерэдэг. Түрүүшынгээ заняти дээрэ һурагшадые һуралсалай түсэбтэй танилсуулаад, саашадаа хэрэглэхэ ёһотой политическэ болон уранһайханай литературые заажа үгөө һэм.

Би хөөрэхэдөө үзэжэ байһан темынгээ гол шухала асуудалнуудые элирүүлээд, энэ тэрэ бүлэгүүдые хайшан гэжэ шудалха ёһотойб, ямар асуудалнуудта онсо анхарал табихаб, үзэһэн номойнгоо удхые хайшан гэжэ өөртөө тэмдэглэжэ абаха ёһотойб гэхэ мэтээр методическа заабаринуудые үгэдэгби.

Кружогто һурагшадай өөһэдөө бэеэ даагаад гэртээ ном үзэлгэнь, кружогой хүдэлмэридэхи гол шухала зүйл гээшэ гэжэ би тоолодогби. Тиимэһээ саг гээнгүй, үдэр бүхэндэ, гэртээ номоо үзэжэ байгты гэжэ тэдээндээ хэлэдэгби. Би өөрөөшье баһал заняти бүхэндөө нягта һайнаар бэлдэхын түлөө оролдодогби. Кружогой хүтэлбэрилэгшэ зааха юумэеэ гүйсэд мэдэхэ, темынгээ ямаршье асуудалда торонгүйгөөр харюусажа шадаха ёһотой. Тиимэ туладань партиин түүхые шудалхынгаа хажуугаар марксизм-ленинизмын зохёолнуудые, «Коммунист», «Шэнэ саг» гэхэ мэтэ журналнуудые, «Агитаторай блокнот», центральна болон нютагайнгаа газетэнүүдтэ хэблэгдэһэн статьянуудые уншаха хэрэгтэй. Политическэ ба философско словарьнуудые хэрэглэдэгби, партиина съездүүдэй болон конференцинүүдэй, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые һайнаар шудалан үзэдэгби. Гадна, уранһайханай литература хэрэглэдэгби.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, нютагай материалнуудые, уранһайханай литературые хэрэглэжэ һурагты гэжэ һурагшадтаа заагшаб. Үзэһэн зүйлнүүдээ тэмдэглэдэг дэбтэрнүүдтэнь онсо анхарал табидагби, һурагшадай олонхинь конспект яһала һайнаар табидаг болоо. Һурагшад литератураар дутадаггүй. Коллективэймнай библиотекэдэ Ленин Сталин хоёрой Зохёолнуудай гүйсэд суглуулбари, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдэй хоёр альбом, географическа картанууд, уранһайханай литературын библиотечкэ гэхэ мэтэ зүйлнүүд бии.

КПСС-эй түүхын хуряангы курсын VI бүлэгһөө эхилээд IX бүлэг үзэжэ дүүргэтэрээ бии өөрөө В. И. Ленинэй «Империализм хадаа капитализмын дээдэ шата мүн», И. В. Сталинай «Ленинизмын үндэһэ һууринууд тухай», «Ленинизмын асуудалнууд» гэһэн зохёолнуудые һайнаар үзэжэ, занятинуудые үнгэргэхэдөө хэрэглэһэн байнаб. Заняти бүхэндөө һайнаар бэлэдхэжэ ерээгүй хада политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ эрмэлзэлгэ, коммунистнуудта бии болохогүй. Занятияа мууса үнгэргэбэл, тэрээндэ ерэхэеэшье болишохо.

Партиин түүхые, парти, правительствын тогтоолнуудые шудалхадаа, тэдээнние манай коллективэй урда табигдаһан зорилгонуудтай холбохые оролдодогби. Партиин түүхые болон КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые иигэжэ шудалхада коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлэгдэнэ. Тэдэнэр ажалдаа эдэбхитэйгээр хандана, арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Манай һурагшад Бокарев, Петров, Ахметшина ба бусад һунгуулиин участогуудта хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө һэн. Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозые бидэнэр шефтээ абанхайбди. Манай коллективэй табан хүн январска Пленумэй тогтоолые дүүргэлгэдэнь бодото туһаламжа үзүүлхэ гэжэ тус колхоздо ошоо. МТС-үүд болон колхозуудые хэлхээ-холбоогоор хангалгые улам һайжаруулха гэжэ оролдонобди. Энэ хэрэгтэ бидэнэр бараг һайн дүй дүршэлтэй боложо байнабди. Тусхай холбоондо хабаатай бэшэшье эмхи зургаануудта энэ дүршэлөө тараажа байхын тула, тэрээнээ согсолжо, Хэлхээ-холбооной министерстводэ эльгээгээбди.

Кружогто һурагша нүхэр Бокарев политическэ мэдэрэл ехэтэй байһанаа һунгалтын үедэ харуулаа. Богонихон болзор соо һунгалтын документнүүдые Ахын аймаг хүргэхэ хэрэгтэй байгаа. Нүхэр Бокарев тон бэрхэтэй харгыгаар, гурбадахи хоногтоо Ахын аймаг хүрэһэн байна. Ахалагша экспедитор нүхэр Ахметшина даалгагдаһан ажалаа гүйсэд шудалаад, дүй дүршэлдөө залуушуулые һургана.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые үзэлгын заняти һайнаар үнгэргэгдөө, бүхы һурагшад хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Горкомой болон райкомой пропаганда ба агитациин таһагууд пропагандистнуудта методическа туһаламжа ехээр үзүүлхэ зэргэтэй. Бидэндэ хэрэгтэй нютагай согсологдоһон материалнуудые партийна библиотекэнүүдтэ байлгаха хэрэгтэй.

Занятинуудай идейнэ хэмжээе ходол дээшэлүүлжэ байхын тула пропагандист бүхэн марксизм-ленинизмые дэлгэрүүлгын айхабтар ехэ удхашанартайе, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые дүүргэлгэдэ шухала байһыень гүнзэгыгөөр ойлгожо, партийна даалгабаридаа тон харюусалгатайгаар хандаха ёһотой.

Я. Карпов, хэлхээ-холбооной парторганизациин, КПСС-эй түүхэ шудалдаг кружогые хүтэлбэрилэгшэ.

☆

Туһаламжа хэрэгтэй

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай энэ жэлдэ би марксизм-ленинизмын һургаалые бэеэ даагаад шудалха гэжэ шиидээ һэм.

Би философи түрүүшынхеэ шудалжа байнаб. Тиимэһээ минии һуралсахада бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Илангаяа философско материализмые шудалхадамни ойлгогдохогүй юумэнүүд ехэ олон байгаа һэн. Ойлгогдоогүй юумэнүүдээ консультантһаа асуудаг, айкомой пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэдһөө һуража абадаг байнаб. Зарим юумэнүүдынь философско словарь сооһоо ойлгожо абадагби. Орёо бэрхэ асуудалнуудые тусгаар тетрадь соо бэшэжэ абаад, аймагай центр ерэхэдээ айкомой партийна библиотекые даагшаһаа гү, али партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэдэй манай иишэ ерэхэдэнь эдэ асуудалнуудтаа харюунуудые абадаг байнаб.

Мүнөө «Диалектическэ материализм хадаа Коммунистическэ партиин үзэл суртал» гэһэн темэ шудалжа байнаб. Энэ темые шудалхадамни олон юумэнүүд ойлгогдоногүй. Теэд, философиин асуудалнуудаар һайн харюу үгэмөөр хүнүүд манай, эндэ байдаггүй. Тэрээн дээрэһээ марксистска философиие бэеэ даагаад шудалдаг эндэхи коммунистнуудта бэрхэтэйшэг байдаг.

Партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө политическэ эрдэмые бэеэ даагаад дээшэлүүлжэ байгшадта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй. Энэ таһагай хүдэлмэрилэгшэд манай иишэ хаа яа ерэдэг. Гэбэшье, бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай һуралсалаар огто һонирходоггүй, эдэнэр тэдэнэй хүдэлмэриие һайса шалгангүй ябашадаг.

Минии һанахада, хүдөө нютагуудта ажалладаг коммунистнуудай һуралсал тухай, мүн МТС-эй зонодохи партиин айкомой инструкторска группынхид һонирхолсохо ёһотой байгаа. Гэбэшье, эндэхи инструкторска группа манай һуралсалые шалгадаггүй. Гадна, колхозой партийна эхин организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Булыгин бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай һуралсал тушаа анхарал табидаггүй, манай һуралсалда туһалха хэмжээ-ябуулгануудые хараалдаггүй байна. Манай эндэ консультаци, семинарска заняти нэгэтэшье болоогүй. Хэрбээ эдэ дутагдалнуудые саг соонь зайсуулаа һаа бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай һуралсал бүри һайнаар эмхидхэгдэхэ һэн.

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай жэлэй дүүрэтэр хараалһан темэнүүдээ сүм шудалжа дүүргэхэб. Энээндэмни партийна эхин организаци, партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг зохихо туһаламжа хүргэхэ бэзэ гэжэ хүлеэгдэнэ.

З. Мухтосипов, Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин коммунист.

Һонирхолтойгоор үнгэргэгдэнэ

Манай Коммунистическэ партиин түүхые шудалалгын ямар удхашанартайень мэдээжэ. Марксизм-ленинизмые шудалхадаа мэргэжэлтэдэй идейно-политическэ хэмжээн дээшэлжэ, ажал хүдэлмэринь ашаг үрэ ехэтэй болодог байна. Хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэ партиин түүхэ шудалха дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружок хүдэлмэрилжэ байдаг. Дээдэ һургуулитай хүнүүд бэеэ даагаад һуража болохо, тэдэнние кружогто оруулһанай үлүү гэжэ хэлсэдэг. Теэд манай кружогто бултадаа шахуу дээдэ һургуулитай хүнүүд һурана. Бидэ кружогто һураха гэжэ һайн дураараа хэлсээ һэмди. Юундэб гэхэдэ, кружогто һурахадаа марксизм-ленинизмые хүнүүд журамтайгаар, эмхитэйгээр, саг үргэлжэ шудална. Тиихэдэ семинарай занятинууд марксизм-ленинизмые гүнзэгыгөөр ойлгоходо ехээр туһална.

Занятинууднай пятница бүхэндэ болодог. Занятинуудайнгаа һонирхолтойгоор үнгэрдэг дээрэһээ һурагшад бултадаа эмхитэйгээр суглардаг юм. Һүүлэй үедэ бидэнэр В. И. Ленинэй «Социал-демократиин аграрна программа» гэжэ зохёолые үзэжэ дүүргээд, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые шудалжа байнабди. Пленумэй тогтоол шудалхынгаа урда тээ элидхэл хэхэ темэнүүдые һурагшадайнгаа дундаһаа мэргэжэлтэдтэ хубаажа үгөө һэмди. Хүдөө ажахын тусхай һургуулиин хүдэлмэрилэгшэд байһан туладаа манай техникумэйхид тус тогтоолые тон гүнзэгыгөөр шудалжа ойлгохо, республикынгаа колхозуудта ямар бодото туһаламжа үзүүлхэеэ бодожо үзэхэ зэргэтэй болоно.

Агроном Левенко В. И. «Орооһо таряа ехээр үйлэдбэрилгэ малажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл мүн» гэһэн темээр ехэ һонирхолтойгоор, республикынгаа колхозууд болон совхозуудай арга боломжонуудтай холбоһон, Забайкалиин байгаалиин уларилай онсо илгаае хараадаа абаһан элидхэл хэбэ. Ветврач Я. М. Меркель «Малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тухай» темээр мүн лэ нютагай колхозуудай ажабайдалһаа абаһан жэшээнүүд дээрэ һонирхолтой элидхэл хээ. Элидхэлшэд олон асуудалнуудта харюусаһан байна. Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, техникумэй багшанар КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые студентнэртэ яажа ойлгуулха тухай хэлсээбди.

Кружогоймнай хүтэлбэрилэгшэ Надежда Григорьевна Кондратюкова хөөрэлдөөнүүдээ һонирхолтойгоор эмхидхэдэг, үнгэргэдэг байна. Надежда Григорьевна хэрэгтээ шунанги дуратайгаар хандажа, түрэл Коммунистическэ партиингаа түүхэдэ манние дурлуулан һургана.

Н. В. Еременко, Хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэхи, КПСС-эй түүхэ шудалдаг дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогой һурагша.

Ленинград. Ворошиловай нэрэмжэтэ заводой коллектив валовой продукци тээн гаргаха табанжэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Энэ завод үнгэтэ металл болбо руулдаг юм. 1950 онойхитой сасуулбал, үйлэдбэриин хэмжээн хоёр хахад дахин болоһон, ажалай бүтээсэ 86 процентээр дээшэлһэн байна. Табанжэлэй түсэбые зорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ томо жээнэй прокат бүтээдэг станай вальцовщигуудай бригада ехэ амжалта түйлаа. рэннис Е. Ф. Минченков хүтэлбэрилдэг юм. Тус бригада нормоёо 165—170 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Ф. Минченковой вальцовщигуудай бригада алюминиин прок гаргажа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Майн урда тээхи мүрысөөн

Городой предприятинуудта

Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудта Майн 1-нэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн үдэр ерэхэ бүри үргэн далайсатай боложо байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив Майн урда тээхи вахтада жагсаад, март һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаһан юм. Сэмбэ нэхэгшэд үгэдөө хүрөө. Тэдэнэр мартынгаа даалгабариие гурбадахи декадын эхиндэ дүүргээд, апрель һарада үйлэдбэрилхэ продукцияа мүнөө гаража байна. Городой промышленна предприятинуудай бүхэгородской суглаанай мартын 25-да болоходо жэлэйнгээ программые ноябриин 20-до дүүргэхэ гэһэн уялга сэмбэ нэхэгшэд абаа. Сэмбэ нэхэгшэ нүхэр Суворова Майн урда тээхи мүрысөөндэ нилээд ехэ амжалта түйлаа. Нүхэр Суворова нормоёо үдэр бүри 130—150 процент дүүргэнэ. Залуу хүдэлмэришэн нүхэр Гаврилова бүри ехэ амжалта түйлажа байжа, кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Майн урда тээхи мүрысөөндэ городой бүхы предприятинууд хабаадалсана. Паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаралгын цехын слесарь В. Малин үдэр бүри хоёр, хоёрһоо дээшэ нормо дүүргэнэ. Нүхэр Малин табадахи табанжэлэй эхинһээ хойшо арба гаран жэлэй нормо дүүргээ. Кировэй нэрэмжэтэ артелиин котельщик Д. П. Савельев 1964 онойнгоо түсэбөөр ажаллажа байна. «Механлит» заводой слесарь коммунист нүхэр Гребенщиков һараа даалгабариие 200, дээшэшье процент дүүргэнэ.

М. Власьевский.

Загаһашад һайндэрэй урда тээ

Республикымнай загаһашад Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай илалта туйлан угтаха гэжэ шиидээд, эдэ үдэрнүүдтэ мүрысөөнэй эршые улам шангадхажа байна. Кабанскын аймагай загаһа барилгын колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ муу бэшээр хүдэлмэрилжэ гараа һэн. Загаһашадай «Байкал» гэжэ артелиинхид энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо үлүү ехэ амжалта туйлаха зорилготой. Тэдэнэр мүльһэн дороһоо загаһа бариха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Нүхэд Попов, Коковин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд мүнөө апрель һарын түсэбөөр ажаллажа байна. Эдэ нүхэд загаһашадай ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ. Мүльһэн доогуур губшуур татаха нүхэнүүд барандаа соологдохысынь хүлеэнгүй, губшуурай аргамжые соологдоһон нүхэндэ тэрэ доронь татажа, мүльһэ соолго ба губшуур талга хоёрые нэгэ доро ябуулна. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябаһан эдэ бригаданууд загаһа барилгын зунай сезондо бэлэдхэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа байна. Зунай сатта загаһа агнахада бэлдэжэ, ехэнүүд губшуурнууд, госонууд болон бусад зэр зэмсэгүүдээ эдэ бригадынхид заһабарижа эхилээ.

Е. Красинская.

Творческо интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха

Манай республикын ажахые ба культурые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ Коммунистическэ парти, Советскэ правительство тон ехэ анхарал оролдолго гаргана. Республикымнай столица—Улан-Удэ город жэлһээ жэлдэ улам ургажа, түхэл шарайнь хубилгагдажа байна. Городоймнай элдэб хубинуудта үндэр һайхан шэнэ гэрнүүд, больница, һургуулинуудай байшангууд, элдэб эмхи зургаануудай гэрнүүд бодхоогдоно.

Мүнөө үедэ манай городто 43 һургуули, хоёр институт, 7 тусхай дунда һургуули хүдэлмэрилнэ. Эдэ һуралсалай газарнуудта хэдэн мянгаад хүбүүд, басагад һуралсажа, эрдэм наукын үндэһэ һууринуудые шудалан, Эхэ орондоо ашатай туһатай хүнүүд болохоор бэеэ бэлдэнэ. Тэрээнһээ гадна, хэдэн олон культурна эмхи зургаанууд — 3 театр, 2 музей, филармони манай городто бии. Уранзохёолшод, уранзураашад, композиторнууд творческо союзууд болон нэгэдэнхэй.

Энээн дээрэһээ харахада, манай городто эрдэмтэд, дээдэ ба дунда һургуулинуудай багшанар, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод, артистнар, уранзураашадые нэгэдүүлһэн интеллигенциин ехэхэн отряд ажаллана. Тэдэнэй оюун бэлиг түгэлдэр, үнэн сэхэ ажалые манай парти, правительство үндэрөөр сэгнэнэ. Мүнөө үедэ искусствын эмхи зургаануудта ажалладаг хүнүүдэй дундаһаа хэдэн олон нүхэдтэ «РСФСР-эй габьяата артист», «БМАССР-эй арадай артист», «БМАССР-эй габьяата артист», «БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша» гэхэшэлэн хүндэтэ нэрэзэргэнүүд олгогдонхой.

Искусствын эмхи зургаанууд ба творческо союзууд ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсожо, партийна организацинуудта элитэ ехэ туһаламжа хүргэнэ. Һүүлэй үедэ манай театрнууд болон филармони творческо талаараа зарим тэды амжалта түйлаһан байна. Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын сценэ дээрэ табигдаһан «Иван Сусанин», «Аида» гэжэ оперонууд, «Эсмеральда» гэжэ балет харагшадта һайшаагдан угтагдаһан байха юм. Ород драматическа театрын коллектив А. Афиногеновэй «Үхибүүдэй эхэ», А. Сафроновой «Зүрхэн хүлисэдэггүй», К. Симоновэй «Нэгэ дуранай түүхэ» гэһэн пьесэнүүдые муу бэшээр найруулан табиһан байна. Бурят драматическа театрта Ц. Шагжинай «Будамшуу», Д. Батожабайн «Галта мүрэн», «Дойбод сохилго» гэжэ пьесэнүүд табигдажа, городой ажалшадаар мүн лэ һайшаагдаа.

Республикын уранзохёолшод, композиторнууд, уранзураашад һүүлэй үедэ өөһэдынгөө зохёохы ажалябуулгые эдэбхитэй болгожо, хэдэ хэдэн шэнэ номуудые бэшэһэн, зурагуудые зураһан, дуу хүгжэм зохёоһон байна. Зүгөөр творческо интеллигенциин түлөөлэгшэд ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаадалсаха зуураа, гансахан өөһэдынгөө хэдэг ажалаар хизаарлаха ёһотой бэшэ ха юм. Тэдэнэр театральна сценэ дээрэ, уранзурагай выставкэдэ гү, али уншагшадай конференци дээрэ арад зонтой иматтал уулзаха бэшэ, харин республикынгаа промышленна предприятинуудаар, элдэб эмхи зургаануудаар, колхозууд болон МТС-үүдээр ябаха зэргэтэй.

Олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг нүхэд творческо интеллигенциин дунда үсөөн бэшэ бии. Жэшээлхэдэ, оперо ба баледэй театрын оркестрын солист, БМАССР-эй габьяата артист нүхэр Н. И. Маторин хүгжэмэй культура тухай хэдэ хэдэн лекцинүүдые городой ажалшадта уншажа үгэһэн байха юм. Мүн тэрэшэлэн уранзохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Г. Балдано хүдөө нютагуудай ажалшадта олохон лекцинүүдые уншаһан байна. Ород драматическа театрын директор нүхэр Г. А. Иофин КПСС-эй райкомой элидхэлшэдэй группын гэшүүн байха зуураа, «Росситай Украиный нэгэдэһээр 300 жэлэй ой», «Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ой» гэхэ зэргын элидхэлнүүдые предприятинуудай коллективүүдтэ ошожо уншаһан байха юм. Мүнөө үедэ нүхэр Иофин «Советскэ артистын моральна шэнжэ түхэл» гэһэн элидхэл бэлдэжэ байна. Мүн энэ театрын главна режиссер нүхэр Ратов театрынгаа хүдэлмэри ба саашанхи түсэбүүд тухай шэлэй механизированнэ заводой, мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэдтэ ба партийна һургуулиин һурагшадта хөөрэжэ үгэһэн байха юм. Тэрэнэйнь һүүлээр зүжэг табигдаһан байна.

Ород ба бурят-монгол драматическа театрнууд харагшадай конференцинүүдые үнгэргэжэ, тэдэнэй табиһан зүжэгүүд тухай ажалшадай һанамжа дууладаг болоһониинь тон һайшаалтай. Саашадаа энэ хэрэгые улам эршэмтэйгээр үргэлжэлүүлбэл, театрнуудайшье, тус тус артистнуудайшье хүдэлмэридэ бага бэшэ туһа хүргэхэ байһаниинь арсалтагүй.

Манай городой культурын эмхи зургаанууд колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байна. Жэшээлхэдэ, оперо ба баледэй театрын коллектив шефтээ абаһан Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ехэхэн туһаламжа хүргэбэ. Энэ театр колхозой шэнэ клубые уранһайханаар шэмэглэһэн, колхозой хүндэлэлэй доска түхеэрэлсэжэ үгэһэн байна. Тэрээнһээ гадна, артистнар эндэхи улаан булангые шэмэглэбэ. 200 гаран хэһэг номууд ба журналнууд колхозой библиотекэдэ дамжуулан үгтэнхэй. Театрын артистнар шефтээ абаһан колхоздоо ошожо, концертнүүдые табидаг байна. Шефскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар ород драматическа театр зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта, туйлаһан амжалтаараа дашуурха, бэеэ дээгүүр абхуулха ба үсэд тэсэмгэйгээр саашадаа һуралсахагүй ябадал гаргадаг хүнүүд творческо хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үсөөн бэшэ бии. Зарим артистнар хоёр—нэгэн зүжэгтэ бараг һайнаар наадаһанайнгаа һүүлээр саашадаа һуралсадаггүй, хамаг бүхы юумэ мэдэһэн, туйлаһан хүнби гэжэ буруугаар ойлгодог байна. Хэрбээ тэрэниие нүхэрэй ёһоор шүүмжэлээ һаа, «доромжолһон» дээрэ тоолодогшье заншал бии. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, манай творческо интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдаһаар. Олохон артистнар, уранзураашад, композиторнууд ба уранзохёолшод юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ талаар, мүн политическэ һуралсалай системэдэшье һуралсанагүй. Партиин горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ творческо интеллигенциин дундаһаа оройдоо 3 хүн һуралсадаг байбашье, тэрэ мүртөө һуралсалдаа муугаар хандана. Композитор Д. Аюшеев, уранзохёолшод Д. Мадасон, Д. Хилтухин гэгшэд хоёр жэлэй турша дотор үдэшын университедтэ һуралсадаг нэрэтэй аад, занятинуудтаа ябадаггүй байба. Оперо ба баледэй театрын олон артистнар марксизм-ленинизмын теориие шудалжа эхилээшьедүй байһаар.

Манай интеллигенциин түлөөлэгшэд өөһэдөө ажалшадай дунда лекци, элидхэлнүүдые мүн лэ үсөөнөөр уншадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, уранзураашад 40 гаран хүн гэжэ тоологдодог. Харин үнгэрһэн 1954 оной турша дотор ажалшадай дунда тэдэнэр оройдоо 6 лекци уншаһан байба. Ажалшадые уранзурагай искусствотай танилсуулха, ородой ба советскэ уранзураашадай эрхим һайн зурагууд тухай хөөрэжэ үгэхэ талаар тэдэнэр тон ехэ юумэ хэжэ шадаха байгаа бшуу. Энэнь ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа болохо байгаа.

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ ябадалда политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделени бага бэшэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Харин манай творческо интеллигенциин 400 гаран хүн сооһоо оройдоо 11 хүн энэ обществын гэшүүд байха юм. Тиигэбэшье, тэдэнэр бултадаа лекци уншадаггүй, обществынгоо хүдэлмэридэ 4—5 хүниинь лэ хабаадалсадаг юм. Энэ обществын гэшүүн нүхэр Тихомиров (оперо ба баледэй театр) хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө уряал эльгээхэдэшье эшохоёо болишонхой. Нүхэд Забельский, Батуев, Аюшеев гэгшэд обществын гэшүүд байбашье, ажалшадай дунда нэгэшье лекци уншаагүй.

Бүхэсоюзна театральна обществын Бурят-Монголой отделени хангалтагүйгөөр ажаллаһан за Энэ общество хадаа театрнуудай дэлмэриин дүй дүршэлые согсо дэлгэрүүлхэ, артистнарай творч ургалтада туһалалсаха ёһотой һан аад, мүнөө дээрэ энэ үү муугаар бэелүүлнэ. Ажалаа ша хэрэгээр ябуулһанай ба уугаад, элдэб ааша гаргаһанай түлөө энэ отделениин хүтэлбэри нэ нүхэр Б. Аюшин тушаалһаа гагдаһан байна. Искусствын зургаануудай партийна организа нууд творческо хүдэлмэрилэгш ургалта тухай хододоо анхарал биха, тэдэнэй мэргэжэл шадаба ба политическэ эрдэмые дээшэл жэ байха зэргэтэй.

Артист, уранзохёолшо, уранз ша, композитор бүхэн өөһэды коллективэй ба городойнгоо оло тын ажабайдалда эдэбхитэйгээ баадалсаха, арад зонтоёо нягта боотойгоор ажаллаха уялгатай рээнгүйгөөр творческо коллект гү, али творческо хүдэлмэрилэг ямар нэгэн амжалта туйлахань ше бэрхэтэй. Творческо эмхи гаануудай ажал-ябуулгые һ руулхын тула эгээн түрүүндэ т хи партийна болон комсомольс ганизацинуудай хүдэлмэриие хитэй болгохо хэрэгтэй. Һүүл хүрэтэр партиин айком эдэ зургаануудай дэргэдэхи парт организацинуудай хүдэлмэрие наар хинан шалгадаггүй, тэд бодото туһаламжа үзүүлдэггү хуу байһан юм. Энэ дутагдалые суулхын тула мүнөө үедэ зари ды хэмжээнүүд абтажа байна.

Манай городой творческо и лигенциин түлөөлэгшэд парти вительствын үдэр бүриин ан оролдолгодо харюу болгон, эдэбхитэйгээр ажаллаха, һур зэргэтэй.

С. БАДМАЦЫРЕНОВ, КПС Улан-Удын Горо райкомой секр

Шэнэ хаалта барижа дүүргэбэдн

Партиин ЦК-гэй сентябрьска ...умэй тогтоолые Иволгын аймаг... «Улаан Оронго» колхозой гэ... Саянтын МТС-эй механиза... ...нууд һайшаан угтаад, колхозой ...хые саашадань хүгжөөхын тула ...а боломжонуудаа элирүүлхэ гэжэ ...э һэн. Малай ашаг шэмэ дээшэ... ...хын тула сабшалангай газарһаа ...үбһэ хуряаха, городой ажалша... ...овощёор хангалсаха эһотойбди ...колхознигууд хэлсэһэн байгаа. ...Энэ зорилгые бэелүүлхын тула ...шалангай, огородой газарые ...хиигаха хэрэгтэй болоо һэн. ...гэхэдэ, Оронго голой хоёр тээ... ...урагса муутай сабшалангай ба ...ээрнин ехэ газар бии байба. Зу... ...үедэ хоёр—гурба дахин уһалаг... ...сабшалангуудһаа энэ колхоз ...ркин 12—18 центнер үбһэ ху... ...аг һаа, уһалагдадаггүй энэ саб... ...һаа га бүрнин миил 3—4 цент... ...үбһэ абадаг бэлэй. Мүн овощь ...айгөөр уһалагдадаггүй дээрэһээ ...бага ургаса үгэдэг байгаа. Уһа... ...ниин хуушан хаалтанууд ходо ...э абтажа эбдэрдэг, тэдэнние за... ...ын тула жэл бүри хүдэлмэриин ...эн ехээр хэрэглэгдэдэг һэн. Уһа... ...рнин энэ хуушан системые саа... ...аа хэрэглээ һаа, нөөхил уһаар ...дадаг зандаа байха һэмди.

...Иимэһээ Оронго голдо эһотой ...н хаалтануудые барижа, горхоной ...э сабшалангай ба огородой га... ...һалха гэжэ шиидэһэн байнабди. ...Үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь һарада ...публикын ахалагша мелиоратор ...М. Вишняков, Саянтын МТС-эй ...женер-мелиоратор А. О. Петухов ...шэд һара хүрэхэгүй саг соо Орон... ...голдо хаалта ба тэрэнэй хажуу... ...ын даамбануудые бариха проект ...ожо, колхозно таряашадта ни... ...и ехээр туһалаа. Тус проектые ...хозой правлени, колхознигуудай ...ын суглаан, Саянтын МТС-эй ...экци баталжа, хүсэндэнь оруул... ...байна. Тэрэ проектын ёһоор 30 ...р ута, 18 метр үргэн, 1,5 метр үн... ...хаалта, хоёр таладань 3,5 ...р үндэр хоёр даамба бүтээг... ...э, нэгэдэхи даамбань 8, хоёр... ...инь 18 метр ута байха, ка... ...аа ехэ багаар уһа табиха ...эрэлтэнүүд хэгдэхэ гэһэн бай... ...Уһанай ондоо тээшээ хали... ...ын тула хаалтын хоёр захада ...адаа 312 метр ута, 1,5 үндэр, 4 ...үргэн даамба түхеэрэгдэхээр ха... ...агдаа һэн. Тиин хаалта барихын ...2100 кубометр шорой адхаха, ...кубометр шулуу, 100 кубометр ...илгын модо буулгаха, 800 метр ...канал малтаха хэрэгтэй байба. ...бүхы хүдэлмэринүүдые МТС ...оз хоёр сугтаа хэхэ гэжэ шиидэ... ...байгаа.

Уданшьегүй, уһалууриин шэнэ системэ бариха хүдэлмэри эхилһэн юм. Саянтын МТС-эй механизаторнууд К. Сидоров, М. Дугаржапов, В. Сотников гэгшэд «С-80» гэжэ хүсэтэ тракторта шагтагалһан «К-Н-1400» гэжэ канава малтадаг машинаар 7500 метр канава татаһан ба даамбын нүхэ малтаһан байна. Мелиоводстрой» конторын экскаватораар А. Дорофеевэй бригада даамбые түргэнөөр барижа дүүргээ. Тэрэ даамбын барилгада 2400 кубометр шорой адхагдаа. Энэ тэдыгээр газар малталгын хүдэлмэринүүд гол түлэб дүүрэнтэһэн байна.

Гэбэшье, барилгашадта үшөөл олон бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, хаалта барихын тула голой уһанай оёорһоо доошо 1,7 метр гүнзэгытэй нүхэ малтаха, голой һабын оёорто шулуу дэбдихэ, ябталха хэрэгтэй байгаа. Энэ хүдэлмэри тон хүшэр хүндэ ажалай нэгэн байба. Юуб гэхэдэ, гол дээгүүр тошон халижа, барилгын талмай 1,2—1,8 метр зузаан мүльһөөр хушагдаха гү, али голой уһанда абташаха болоо һэн. Голой уһанай оёортоо хүрэтэрөө хүрэхэгүйнь эли байгаа. Иимэ бэрхэшээлтэй ушараад байхадамнай дүршэл ехэтэй мелиоратор Ф. М. Вишняков манда ехэхэн туһаламжа үзүүлээ. Нүхэр Вишняков иимэ дурадхал оруулһан байна: барилгын талмайһаа дээшэ 15 километрын газарта Оронго ба тэрэнэй һалаа Убукунка голнуудай уһыень оёортонь хүрэтэр хүргөөд, хаалтын нүхэ малтаха. Энэ дурадхалыень бэелүүлһэнэй ашаар голой уһан хаагдажа, мүльһэн дээгүүр ургадаад, барилга хэжэ байһан газарта хүрэнгүй хүршэһэн байха юм. Тиигэжэ, хаалтын нүхэн амжалтатайгаар малтагдажа эхилһэн байна. Газарые гэдхээхын тула 200 кубометр түлеэн хэрэглэгдээ. Колхознигууд Т. Куденцов, Жапов, трактористнууд Б.-Н. Очиров, Л.-Ч. Акмуев гэгшэд нүхэ малталгада ехэ оролдолго гаргаа.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон колхознигууд ба механизаторнууд бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ ороо һэн. Долоон хоногой туршада 1000 кубометр мүльһэн хаалтын нүхэнһөө гаргагдаа, 500 кубометр шулуун голой һабын оёорто дэбдигдээ, 30 кубометр барилгын модон шэрэгдээ. Энэ үедэ 2—3 трактор, 40—45 механизаторнууд, 60—70 моритой 50—70 колхознигууд шулуу, барилгын модо шэрэхэ, скреперээр мүльһэ зайсуулха ба бусад олон хүдэлмэридэ эршэмтэйгээр хабаадаһан байна. Тракторна бригадын бригадир Д. Раднаев, трактористнууд А. Брянский, И. Замбалаев, Нетесов, Нимаев болон бусад ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Колхознигууд Т. Куденцов, Г-Ц. Галсанов, Б. Дашиев, Бимбаев, трактористнууд Б-Н. Очиров, Л. Ч Анжуев гэгшэд даабаряа 120—130 процент дүүргэдэг байгаа. Комбайнер И. Кокориной хүтэлбэрилдэг бригадынхид Ленхобоев, Жалсараев, Кокорин ба Мамаев гэгшэд хаалтын торхо саг сооно бүтээгээд, нүхэн соо тодхоһон байна.

Нимаев, Жапов, В. Сагадаев, В. Ленхобоев, Ш. Доржиев гэгшэд үбэлэй шанга хүйтэнэй үедэ шулуу бэлэдхээд, тэрэнээ шэрэжэ, хаалтын шулуун барилгые түргэдхэһэн байна. Саянтын МТС-эй главна инженер Н. С. Плюснинэй дурадхалаар скреперээр мүльһэ зөөхэ арга хэрэглэгдэжэ, барилгашадай ажал нилээд хүнгэдхэгдөө.

Колхозой түрүүлэгшэ Д. Р. Цыренжапов, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир Б. Р. Будаев гэгшэд хаалтын барилгые шадабаритайгаар хүтэлбэрилөө. КПСС-эй гэшүүн, мелиоратор Ф. М. Вишняков, залуу инженер А. О. Петухов гэгшэд барилгын хүдэлмэрине саг үргэлжэ хүтэлбэрилһэн байна.

Хаалтын барилганууд мүнөө дүүргэгдээ. Энэ хаалта барижа, «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд, Саянтын МТС-эй механизаторнууд зундаа 2500 гектар сабшалангай газар 2—3 дахин уһалха, тиигэжэ 25—30 мянган центнер һайн шанартай үбһэ хуряаха аргатай болобо. Оронго голой зүүн хажуугай 30 гектар огород, Оронго тосхондо һуудаг колхознигуудай бууса шадарай газарнууд уһалагдаха, МТС-эй территори уһатай болгогдохо юм. Хамтадаа 4000 гектар сабшалан, бэлшээри ба бусад газарнууд уһалагдаха байна. Мүн шэргэжэ байһан Сагаан нуур уһаар элбэг болохо юм.

Хаалта бүтээһэнэй ашаар «Улаан Оронго» колхоз партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар нилээд ехэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалха аргатай болоо. Колхоз мүнөө жэлдэ хонинойнгоо тоо 2000 толгойгоор олошоруулха, һү һаалгые 100 мянган литрээр ехэ болгохо, овощь тарилгые 2 дахин үргэдхэжэ, гектар бүриһөө 100 гаран центнер ургаса хуряаха, уһалагдадаг 50 гектар газарта кукуруза тариха гэжэ хараалаа.

«Улаан Оронго» колхозой гэшүүд, Саянтын МТС-эй механизаторнууд партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые иигэжэ бодотоор бэелүүлжэ байна.

А. Ткачев, Саянтын МТС-эй директор.

Уранһайханай самодеятельностиин дүнгүүд тухай аймагай газетэнүүд юу бэшэнэб

Дутуунууд элирүүлэгдэбэ

Мухаршэбэртэ хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалга дүүрэбэ. Хонхолойн Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив энэ харалгада һайн бэлэдхэлтэй байһан дээрэһээ түрүү һуури эзэлбэ. «Чешская полька», «Гопак» гэжэ украин арадай танецуудые тэдэнэр ехэ солбон хурданаар хатаржа шадабаряараа олонние һонирхуулаа. «Гигант» колхозой гахайшан Л. Наумова поэт М. Исаковскиин «Эб найрамдал тухай үгэ» гэжэ шүлэгые ехэ гоёор уншаа.

Мүн эндэ зарим колхозуудай, хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудые элирүүлэн харуулаа. Жэшээлхэдэ, Суулгын МТС-эй зонодохи 5 колхозуудһаа гансахан Кировэй нэрэмжэтэ колхоз өөрынгөө түлөөлэгшэдые харалгада эльгээһэн байна. Мүн Маленковой, Молотовой, Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Путь Ленина» колхозуудта уранһайханай самодеятельностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал хандуулагданагүй.

«Вперед», Мухаршэбэр.

Хүдэлмэреэ һайжаруулһан клубууд

Аймагай уранһайханай самодеятельностиин харалга Тарбагатайда боложо үнгэрбэ.

Харалгада Ехэ-Куналейн, Тарбагатайн Культурын байшангуудай, Десятниковска, Доодо-Жиримскэ, Барыкино-Ключевскойн хүдөөгэй клубуудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд хабаадалсаа.

Комиссиин гаргаһан дүнгүүдэй ёһоор Культурын байшангуудай дундаһаа Тарбагатайн Культурын байшан, хүдөөгэй клубуудай дундаһаа Десятниковска клуб түрүү һууринуудые эзэлһэн байна.

Харалгада хабаадагшадай дундаһаа шалгарһан хүнүүдтэ тус бүридэнь үнэтэ шангууд барюулагдаа.

«Победа», Тарбагатай.

Кружогуудта олоороо хабаадалсая

Уранһайханай самодеятельностиин аймагай харалгада Санагын, Утаата-Далахайн, Мыло-Бортойн, Зымкинскэ, Михайловска хүдөөгэй клубуудай коллективүүд хабаадалсаа.

Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй шадабари мэргэжэлээ нилээд дээшэлүүлжэ байһаниие тус харалга гэршэлбэ. Зарим кружогууд өөрынгөө хүдэлмэридэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулжа шадаа.

Санагын, Утаата-Далахайн, Мыло-Бортын ба Михайловска уранһайханай коллективүүд харалгада һайн бэлэдхэлтэй ерээ.

Санагын уранһайханай самодеятельностиин коллектив домброво оркестр дээрэ бурят ба ород арадай дуунуудай аялгануудые шадамар бэрхээр гүйсэдхөө. Энээнһээ урдахи харалгануудта иимэ оркестр үгы байһан юм.

«Закаменская правда» Закамен.

һайн шанартай дрожжи болон бусад зүйлнүүдые бэлэдхэлгэ хилээмэ барилгада ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. «Росглавхлеб» трестын центральна лабораторидо һайн шанартай дрожжи болон бусад зүйлнүүдые бии болгохо тушаа ехэ ажал хэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Д. Мельникова шэнэ дрожжи бии болгохо зорилгоор туршалга хэжэ байна. **А. Кузнецовой** фото.

Номуудые һонирхон уншанад

Шергинскэ хүдөөгэй библиотекэ Кабанскын МТС-эй усадьба дотор байрлаһан юм. Энэ библиотекые нүхэр Людмила Хамаганова даажа байдаг. Эндэһээ гол түлэб механизаторнууд, МТС-эй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд элдэб номуудые абажа уншадаг. Библиотекын байрладаг гэрэйнь багашагшье һаа, тэндэ хододоо арюун сэбэр, дулаан байдаг. Стенд дээрэ энэ библиотекын абадаг газетэ, журналнуудай нэрэнүүд бэшээтэй юм. Уншагша бүхэн тэрээниие хараад, өөрынгөө хэрэгтэй газетэ, журналнуудые абажа уншадаг.

Энэ библиотекэдэ политическэ, уранһайханай ба хүдөө ажахын литературын мянга гаран номууд бии гэжэ тоологдоно. Эндэһээ ном абажа уншадаг хүнүүдэй дунда тракторист Николай Сокуев, комбайнерай туһалагша Андрей Бааландин, токарь Николай Чимитов гэгшэд илангаяа олон номуудые уншаһан байха юм. МТС-эй харуулшан 62 наһатай Викентий Михайлович Садовский энэ библиотекэдэ хододоо орожо ном абадаг. Үнгэрэгшэ жэлэй турша дотор энэ үбгэн хори гаран романуудые уншаһан байна. Мүнөө үедэ Викентий Михайлович уранзохёолшо Лыньковой бэшэһэн «Дайсанай ара талада болоһон байлдаан» гэжэ романиие уншажа байна. Хамтадаа 250 уншагшад энэ библиотекэһээ номуудые абана.

Н. Загинаев.

Манай эрилтэ

Уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта хүдөөгэй болон городой залуушуул тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Самодеятельностиин харалгануудта дуушад, хатар наадагшад болон бусад оюун бэлигтэн арад зоной дундаһаа элирэн гарадаг. Республикын аймагуудай Культурын байшангуудай, хүдөөгэй болон колхозуудай клубуудай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ элдэб зүжэг, нааданuудые бэлдэжэ ажалшадта харуулдаг юм. Манай Кяхта городто ажаһуудаг хүн зоной хахадынь шахуу бурядууд болоно. Тэдэнэр түрэлхи бурят-монгол хэлэн дээрээ һонирхолтой зүжэгүүдые харахые, бурят дуунуудые шагнахые хүсэдэг. Теэд городой Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив бүхэли жэл соо бурят хэлэн дээрэ нэгэшье дахин зүжэг наада табинагүй. Энэ хэрэгтэ Культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэд анхаралаа табинагүй.

Саашадаа тус Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив бурят хэлэн дээрэ зүжэг, нааданuудые болон бусад номернуудые бэлдэжэ, городой ажалшадта харуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Н. Гармаев.

Агитгруппанууд эмхидхэгдэбэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй материалнуудые хүдөөгэй ажалшадта, илангаяа малшадта һайнаар ойлгуулхын зорилгоор КПСС-эй Закаменай айкомой пропаганда ба агитациин таһаг (даагшань М. С. Гармаев) хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, врачууд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд болон нютагай эдэбхитэдһээ агитгруппануудые эмхидхэбэ. Мүнөө эдэ группанuудынь колхозуудта гаранхай. Тэдэнэр «Победа», «Коммунизм», Хрущевой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай гэшүүдэй дунда «Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол тушаа хэдэ хэдэн лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөд байна.

Д. Аюшеев.

Тракторна бригаданuудые томодхобо

...энэй урда жэлнүүдтэ Мухар... ...рэй аймагай Хонхолойн МТС... ...тракторна бригаданууд ха... ...та 6 колхозуудайнпаа полинууд ...э хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө ...э тракторна хүдэлмэриин ...н үные химдаруулхын, ажалай ...сые дээшэлүүлхын зорилгоор ...хи механизаторнууд 3—4 трак... ...нуудһаа бүридэдэг бригадануу... ...томодхохо гэжэ шиидээ. ...томодхогдоһон бриганаданууд 10—12 тракторнуудтай ба хүдөө ажахын олон машинануудтай боложо, тракторна отрядууд гэжэ нэрлэгдэхэ юм. Тракторна бригадануудай хэдэн олон бригадирнууд ба тэдэнэй орлогшонорой орондо, техническэ гү, али хүдөө ажахын тусхай эрдэмтэй нэгэ хүн тракторна отрядай начальнигаар томилогдохо, мүн тэрэнэй орлогшоор дүй дүршэлтэй механизатор хүдэлмэрилхэ байна. Гадна, колхозой таряанажалай бригада бүхэндэ хүдэлмэрилхэ отрядай бүлэг тракторнуудта тоо бүридхэлшэд табигдаха юм. Тракторна отрядай мэдэлдэ полевой мастерскойтой МТС-эй участково механик хүдэлмэрилхэ.

Тракторна бригадануудай томодхогдоходо тус МТС-тэ дүй дүршэл ехэтэй 25 механизаторнууд сүлөөлэгдэжэ, трактористнуудаар хүдэлмэрилхэ байна. Энээнэй ашаар гүрэнэй 100 гаран мянган түхэриг мүнгэ МТС алмана.

Б. Дымбрылов.

Сеялкэнүүдые кукуруза тарихаар тааруулха тухай

...кукуруза, наран сэсэг болон про... ...шной культурануудые квадратно-...гнездовой аргаар тарихада ургасын ...һоо харууһалгые үргэнөөр ме... ...низацилха арга олгоно. Энээнэй ...р ургасада харууһалга хэхэ хү... ...ри ехээр хүнгэржэ үгэхэ бай... Жэшээлхэдэ, кукуруза гү, али ...пашной бусад культурануудые ...дратно-гнездовой аргаар тариха... ...ал юрын аргаар тариһанда ор... ...о хүдэлмэринь таба дахин хүн... ...о үтэдэг байна бшуу. Гэбэшье, ...ай колхозууд болон совхозуудай ...нууд дээрэ хаа хаанагүй үргэ... ...туршагдажа, һайн байһанаа ...улһан энэ түрүү арга олохон ню... ...дта үшөөл һулаар хэрэглэгдэнэ. ...кукуруза болон пропашной бусад ...туранuудые квадратно-гнездо... ...аргаар тариха машинанууд бо... ...эр зэмсэгүүдые оронойманай ...шленность жэл ерэхэ бүри ...олоор хүдөө ажахыда эльгээ... ...байна. 1954 ондо республикын ...озуудай полинууд дээрэ квад... ...о-гнездовой аргаар тарилга хэ... «СКГ-6», «СКГ-4», рассадануу... ...буулгаха «СРН-4», пропашной ...туранuудые тарилгада, харуу... ...ада хэрэглэгдэхэ «КДП-35», ...«ХТЗ-7», «Беларусь» гэжэ ...торнууд болон ряд хоорондын ...рилгэ хэхэ олон янзын культи... ...нууд түрүүшынхээ хүдэлмэри...

...энэ жэлдэ республикымнай колхо... ...болон совхозууд ороһо таряа... ...силостэ оруулагдаха ногооной ...о баян ургаса үгэдэг кукурузые ...о тарихань. Агротехникын заа... ...нуудай ёһоор энэ культурые ...тал квадратно-гнездовой аргаар ...ни хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, куку... ...энэл аргаар тарихада харууһа ...хүдэлмэринь хүнгэржэ үгэдэг, ургаса ехээр абтадаг байна. Гэбэшье, кукуруза болон наран сэсэгые ехэ талмай дээрэ тариха гэхэдэ республикын МТС-үүдтэ эдэ культуранууды квадратно-гнездовой аргаар тариха тусхай сеялкэнүүд ехээр дутана.

Тиимэһээ республикын МТС-үүдэй түрүү механизаторнууд, хүдөө ажахые механизацилха Украинска научно-шэнжэлэлгын институдай дурадхаһанай ёһоор, ороһото культуранuудые таридаг «Т8-2А» гэжэ юрын сеялкэнүүдые кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариха болгожо тааруулжа захалаа. Энэ «Т8-2А» гэжэ сеялкэ дээрэ нэмэгдэдэг түхеэрэлтэ хэхэдэ химда, бэлэн байдаг дээрэһээ МТС бүхэнэй мастерской соо хэжэ боломжор юм. Тэрэнһээ гадна, совхозуудые механизацилха ба электрификацилха Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай дурадхаһан конструкциин ёһоор сеялкэнүүдтэ тааруулагдаха тусхай түхеэрэлтэнүүдые промышленность олоорнь үйлэдбэрилжэ захалаа. Юрын сеялкэдэ нэмэлтэ түхеэрэлтэнүүдые тодхоходоо эртын ороһото культуранuудые тарилгада хэрэглэгдэхэгүйнүүдтэнь иимэ түхеэрэлтэнүүдые тодхохо, һүүлдэ тарилгын дүүрэхэлээр бэлдэгдээд байһан тусхай сошнигуудые, узлоуловительнүүдые болон бусад узелнуудые түргэнөөр тааруулха хэрэгтэй.

Хүдөө ажахые механизацилха научно-шэнжэлэлгын институдуудай гансал «Т8-2А» маркын сеялкэдэ тодхогдохо түхеэрэлтэнүүдые зохёоһонинь гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, манай республикада тиимэ сеялкэнүүд үсөөн юм. Торин МТС-эй механизаторнууд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд манай республикада ехэ олоороо тараһан «СД-24» гэжэ маркын юрын сеялкые кукуруза тарихаар тааруулаа. Энэ сеялкые тааруулха зорилго амжалтатайгаар шиидхэлгэ хадаа, манай эндэ кукурузые квадратно-гнездовой аргаар ехэхэн талмай дээрэ тариха арга олгохо байна.

«Т8-2А» гэжэ маркын сеялкын таряа доошонь гоожуулдаг аппарадые дээшэншье, доошоншье эрьюулээд, үрэһэ тарижа байха арга бии. Тиимэ хадань энэ сеялкые кукуруза тарихаар тааруулдаг байна. Харин «СД-24» маркын сеялкын таряа гоожуулдаг аппарадые иигэжэ дээшэ доошонь эрьюулхэ аргагүй. Торин МТС-эй механизаторнууд энэ сеялкын таряа гоожуулдаг аппарадай оёорто нимгэн түмэрөөр үрэһэ тааруулан гаргажа байха түхеэрэлтэ хоноогоод, кукурузын үрэһые гэмтээнгүйгөөр, һайнаар тариха арга олоо. Мүн тэдэнэр сеялкын бусад механизмуудта хэдэ хэдэн түхеэрэлтэнүүдые тааруулһан байна. Энэ тааруулагдаһан сеялкэ МТС-эй усадьба соо туршагдажа үзэгдөөд, кукурузын үрэһые гэмтээнгүйгөөр, зүб квадрадаар, нүхэн бүхэндэ нэгэ жэгдээр хэрэгтэй үрэһыень оруулан таринa гэжэ тодорхойлогдоо.

Урда жэлнүүдтэ хэрэггүй болоо гэжэ хаягдаһан сеялкын частьнуудһаа Ехэ-Куналейн МТС-эй механизаторнууд «Т8-2А» маркын нэгэ сеялкэ хүсэдөөр хабсаргаад, тэрэнээ кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариха гэжэ тааруулаа. Хонхолойн МТС-эйхид кукуруза тарихаар тааруулагдаһан сеялкэнүүдтээ анкерна сошнигуудые табиха юм. Энээнэй ашаар кукурузын үрэһэнүүд нэгэ адли гүнзэгыдэ таригдаха байна. Харин дисковэ сошнигуудтай сеялкэнүүд жэгдэ бэшээр, заримдаа гүнзэгыгөөр, заримдаа гүйхэнөөр таридаг байха юм. Тиимэһээ хонхолойнхидой жэшээ һонирхолтой, шэнэ юумэн гээшэ. Энэ аргые һайнаар шэнжэлжэ үзэхэ, тиигээд хаа хаанагүй хэрэглэхэ шухала.

Ороһото культуранuудые таридаг сеялкэнүүдые тааруулан заһабарилжа Түнхэнэй МТС-эй механизаторнууд кукурузые параар тариха түхеэрэлтэнүүдые мастерской соогоо хэжэ байнхай. Тарилгын болзор хороохо хэрэгтэ, илангаяа трактораар тарилга хэхэ аргагүй багахан, хабшуу газарнуудта тарилга хэхэ хэрэгтэ энэ түхеэрэлгэ ехэ туһатай байха юм.

Квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхэдэ кукурузын үрэһэнүүд хоорондоо 70 х 70 сантиметр зайтайгаар, нүхэн бүхэндэ 3—4 ороһо оруулагдан таригдадаг. Иигэжэ тарилга хэхэдэ кукурузын эшэнүүд нэгэ жэгдээр ургаад, тракторна культиватораар полиие утаашаншье, хүндэлөөшэншье элдүүрилгэ хэхэ арга олгогдоно. Энээнэй ашаар ургасада харууһа хэлгын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагдана.

Ургамалай ургажа байха үедэ полиие трактораар элдүүрилхын тулада квадратно-гнездовой арга хэрэглэгдэхэдээ зүбөөр тарилта хэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Пропашной культуранuудай, хартаабхын, кукурузын эшэнүүд жэгдэхэнээр ургаагүй һаа, ряд хоорондын элдүүрилгые механизмын хүсөөр хэхэ аргагүй болохо юм. Иигэжэ үрэһэнүүдынь зүб квадрат болгожо, хоорондонь нэгэ адли зайтайгаар тарилга хэхын тулада үрэһэ тааруулан гаргажа байха түхеэрэлтэ сеялкэдэ тодхогдодог.

Удаан саг соо туршажа үзөөд, мүнөө поли дээгүүр хэмжүүрэй проволоко татаад тарилга хэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар үрэһэнүүд хоорондоо нэгэ адли зайтайгаар таригдана.

Республикын МТС-үүдэй инженерно-техническэ олохон хүдэлмэрилэгшэд ороһото культуранuудые таридаг сеялкые кукуруза тарихаар тааруулхадаа үрэһэ нэгэ адли зайтайгаар гоожуулжа байха механизмыень сеялкын мөөрһөө хүдэлжэ байхаар тодхоно. Зүгөөр иигэжэ тааруулаад, тарилга хэхэдэ поли дээрэ зүб квадрат боложо шадахагүй гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, газарай хүрьһэн зарим газартаа нойтон, зарим газартаа хонхор, түбэгэр байдаг дээрэһээ сеялкын мөөр халтиржа, хажуу тээшээ гаража болохо байна. Энэ ушарһаа кукурузын эшэнүүд нэгэ жэгдэ бэшээр ургаад полиие утааша, хүндэлөөшэнь элдүүрилхэ аргагүй болохо байна. Тиимэһээ Гашейн, Тарбагатайн болон бусад МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд сеялкэнүүдые кукуруза таридаг болгон тааруулхадаа үрэһэ гоожуулдаг дискэ, сошнигуудыень мөөрһөө хүдэлхөөр хэхэдээ ехэ алдуу хэнэ. Тиигэжэ ехэ зөөри, материал гаргашална, сагаа гээнэ. Гашейн МТС-тэ түхеэрэгдэһэн тиимэ сеялкые саһан дээрэ ябуулаад туршахада үрэһэн нүхэеэ оложо унахагүй байшоо. Хэрбээ жэгдэ бэшэ газар дээрэ хүдэлхэ болоо һаа, бүри ехээр эндүүрхэ байна. Сеялкэдэ иимэ «хүнгэн заһабари» хэлгэ үшөө бии байһаар.

Тииһээ тиитэр Эгэтын, Сосновско, Чесаны болон бусад МТС-үүд юрын тарилга хэхэ һанаашалгатайгаар сеялкэнүүдээ шэнэдхэн заһабарилжа эхилээдүй байха юм. Кабанскын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд хартаабхын тарилга культиватораар хэхэ гэжэ шиидэнхэй. Хартаабха һуулгадаг тусхай 8 машинатай аад, тэрээгээрээ кукуруза тариха һанаатай. Энэ шиидхэбэринь хэр зүб гээшэб? Юуб гэхэдэ, кукуруза, хартаабха тариха болзор зэргэшэхэ шахуутай байна.

Оронной олон заводууд кукуруза таридаг түхеэрэлгэнүүдые хэжэ эхилээ. Тиимэһээ МТС-үүд шэнэ техникээр хангагдаха байна.

Ороһото культуранuудай эртын тарилга хэжэ дүүргэөд, тэрээнһээ сүлөө гараһан сеялкэнүүдые кукуруза квадратно-гнездовой аргаар таридаг болгон тааруулжа, богонихон болзор соо олоор бэлэдхэхэ зорилго табигдана.

Сеялкэнүүдые квадратно-гнездовой аргаар таридаг болгон бэлэдхэхэтэйгээ хамта пропашной культуранuудай ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхын тулада культиваторнуудые тааруулан заһабарилжа эхилхэ шухала. Эдээнтэй хамта пропашной тракторнууд дутамаг байна. Тиимэһээ МТС-эй механизаторнууд СХТЗ гэжэ колёсно тракторнуудые дурсагдаһан культуранuудай ряд хоорондын элдүүрилгэ хэлгэдэ хэрэглэхээр бэлэдхэхэ арга бэдэрхэ ёһотой.

Хонхолойн МТС-эй механизаторнууд 1954 ондо СХТЗ трактор бэлэдхэхэдээ, мүн тэрээндэ тааруулагдаһан тусхай культиватор бэлэдхэһэн байгаа. Тэрэниие туршалга муу бэшэ үрэ харуулаа. Тиигэжэ, пропашной культуранuудай тарилга утаашаа, хүндэлөөшэнь бүхы талмай дээрэ 2—3 дахин культивацилха арга республикын МТС-үүдтэ олгоһон байна.

Республикын колхозуудта анха түрүүшынхээ ехэхэн талмай дээрэ таригдахаар байһан кукуруза тарилгын орёо нарин байһаниие зарим МТС-үүдэй директорнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр тоонгүй. Тиигэжэ тэдэнэр кукуруза үйлэдбэрилгэдэ хүдэлмэрилхэ хүнүүдые шэлэн ололгые удааруулна. Тэрэ культура тарижа ургуулгын агротехникэ, тэрэшэлэн тусхай сеялкэ, культиватор хүдэлгэхэ арга шадабари шудалха хүдэлмэри эмхидхэнэгүй. Кадрнуудые бэлэдхэлгэ хадаа энэ культурын баян ургаса хуряахын түлөө тэмсэлдэ ехэ шиидхэхы удхашанартай хэрэг мүн.

И. АБЗАЕВ, республикын Хүдөө ажахын министерствын инженер.

Манай республикын ажалшадай дунда табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үдэрһөө үдэр бүри үргэдэнэ. Фабрика, заводуудай хүдэлмэришэд болон колхознигууд, механизаторнууд ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлнэ. Комсомолка Евдокия Гомзякова Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой жестяно-баночна цехтэ хүдэлмэрилдэг юм. Нүхэр Гомзякова үдэрэйнгөө даалгабарие хододоо 130—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Гомзякова хүдэлмэрилжэ байна. А. Мантаевай фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Малшанай оролдосотой ажал

Холбоолжон гэжэ нютагта Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һубай малай гүүртэ байрлаанхай. Тэндэхи 110 толгой малые колхозой түрүү малшан Жамбал Жамьяновай бүлэ харууһална.

Энэ дүршэл ехэтэй малшан өөрынгөө һамган Намдагмаатайгаа хамта малаа тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Тэдэнэр нэн түрүүн үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалһанай, бэлшээрие зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар иимэ амжалта туйлаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ мал харууһалгадаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Жамьянов аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаа һэн.

Малажалай ашаг шэмые ехэдхэхэ зорилгын табигдаад байхада, энэ гүүртынхид тэрэнииие бодотоор бэелүүлэлсэхэ гэжэ шиидэбэ.

Д.-Н. Цыремпилов.

Эдэбхитэй комсомолка

Комсомолка Нина Субботина Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной медицинскэ пунктые даагшаар хэдэн жэлэй туршада ажаллажа байнхай. Тэрэ хадаа даалгабарита ажалдаа ехэ ханамжатайгаар хандадаг, ажалшадай элүүр энхэ ажабайдалай түлөө хододоо оролдожо байдаг юм. Тэрэшэлэн нүхэр Субботина олониитын, культурногэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээлхэдэ, тус сомоной «Улаан Далахай» колхозой комсомолецуудай эмхидхэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружогто хабаадалсана. Һаяхан аймагай центртэ болоһон харалгада бурят арадай дуунуудые тэрэ ирагуу һайханаар дуулажа, олониие һонирхуулаа. Нүхэр Субботина үбшэнтэниие һайнаар хангахын түлөө оролдожо, бурят хэлэн дээрэ хөөрэлдэжэ һураа.

Эндэхи ажалшад нүхэр Субботинае аймагай Соведэй депутадаар һунгаһан байна.

Б. Шоёнов.

Түрүү модохюрөөдэгшэ

Василий Мясников Улан-Удын модоной заводто арба гаран жэлэй туршада модо хюрөөдэгшөөр хүдэлмэрилжэ байна. Энэ нүхэр ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэрилдэг продукциингаа шанарые һайжаруулхын тула хододоо оролдожо байдаг юм.

Василий Гаврилович табанжэлэйнгээ даалгабари үни хада дүүргээд, мүнөө 1957 онойнгоо даалгабаряар хүдэлмэрилжэ байна. Нүхэр Мясников эрхим ажалайнтаа түлөө заводой дирекциин зүгһөө хэдэн удаа шагнагдаа. Мүн тэрэ СССР-эй модоной промышленностиин министерствын грамотада оло дахин хүртэһэн байха юм.

Мүнөө нүхэр Мясников майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэрэйнгөө даалгабари хододоо 150—170 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

В. Нимбуев.

Хүршэ колхозоо мүрысөөндэ уриба

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хамтын суглаа үнгэргэжэ, хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэриин түсэб батална. Тиин тэдэнэр хабарайнгаа тарилгые богонихон болзор соо һайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ хэлсээд, социалистическэ мүрысөөндэ Үльдиргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозые уряалһан байна.

Колхозой уранһайханай самодеятельностиин коллектив суглаанай һүүлээр концерт харуулаа.

Ц. Базаров.

Колхознигууд культурнаар амарна

Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Колхознигууд үдэшэндөө клубтаа олоороо сугларжа кино харадаг, уранһайханай самодеятельностиин концерт шагнадаг байна. Мүн 2-дохи таряаңажалай бригадын дэргэдэ культбаза эмхидхэгдэһэн юм. Тус культбазада шатар, даам, биллиард гэхэ мэтын элдэб культурна хэрэгсэлнүүд олон. Клубай, культбазын дэргэдэхи агитаторнууд олоной дунда лекци, хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэжэ, парти, правительствын тогтоолнуудтай, уласхоорондын байдалтай тэдэниие танилсуулна.

С. Хихаев.

Гүрэнэй урьһаламжа баригшадта шүүбэри түлэгдэнэ

Улан-Удэ городой 301-дэхи Центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжын 11-дэхи тиражай таблицаар шүүбэринүүдые түлэжэ эхилбэ. Түрүүшын табан үдэрэй туршада 325.275 түхэригэй шүүбэри түлэгдөө. Тэрэ тоодо 50, 25 ба 10 мянган түхэригэй шүүбэринүүд тудаһан байна.

В. Михайлов.

Эхэнэр шатаршадай мүрысөөн

Улан-Удэдэ эхэнэр шатаршадай республиканска долоодохи турнир үнгэргэгдэжэ байна.

Шатараар республикын түрүү һууриин түлөө мүрысөөндэ хоёрдохи разрядай шатаршад Гармаева («Наука»), Николаева (ПВЗ-гэй «Локомотив»), Бадмацыренова («Искра»), хэдэн удаа республиканска турнирта наадаһан шатаршад Цыбиктарова, Лобсанова, Цыдыпова гэгшэд хабаадалсана. Мүн пединститудай студенткэ Зандынова, түмэр замай техникумэй студенткэнүүд Усова, Сергеева, һурагшад Люба Игумнова (№64 һургуули), Алла Амагаева (№ 1 һургуули), Галя Улымжиева (Петропавловска дунда һургуули), Бархатова, Харитонова, Бороева, Бадмаева гэгшэд турнирта түрүүшынхеэ наадана.

Турнирай эхилһээр 9 уулзалга болоод байна. Бадмацыренова түрүүшын уулзалгада Гармаеватай ехэ бэрхээр наадажа шүүһэн байна. Мүн 9-дэхи уулзалгада бэрхэ шатаршан Николаевае илаад, чемпионадай түрүү зэргэдэ ябана. Николаева—7, Гармаева—6, Цыдыпова—6,5 Игумнова—6,5, Бороева—5,5, Амагаева—5,5 очконуудтай болоод байна.

КНДР-эй городуудые һэргээн бодхоолго

ПХЕНЬЯН, мартын 29. (ТАСС). Ороной арадай ажахыда дайнай үедэ тохёолдоһон хохидол һандаралые Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хүн зон оролдосотойгоор зайсуулан усадхажа байна. Городууд болон хүдэлмэришэнэй посёлогууд һэргээн бодхоогдоно.

Вонсан ба Хамхын городуудые һэргээн барилга КНДР-тэ городуудые барилгын амжалтануудай жэшээ боложо үгэнэ.

Портые ба Вонсан городые американска эзэмдэгшэд бүримүһэн һандаргаһан байгаа. Мүнөө энэ город дахин һэргээгдэбэ. Үнгэрһэн 1954 оной турша соо Вонсанда гүрэнэй эмхи зургаануудай 198 байшан, олониитын 717 гэр, 4.448 байра һэргээн бодхоогдоһон ба шэнээр баригдаһан байна. Дайнай хойто тээхи үе соо 22 һургуули һэргээн бодхоогдоһон ба шэнээр баригдаһан байха юм. Тэдэ һургуулинуудта 13.000 үхибүүд мүнөө һуража байдаг.

Хүн зоной культурна эрилтэнүүдые дайнай хойто тээ баригдаһан кинотеатрнууд ба драматическа театр хангадаг юм. Город соо 51 гүрэнэй магазин хүдэлмэрилдэг. Мүн һайнаар түхеэрэгдэһэн стадион бии.

Вонсанска шэлэй завод, машина бүтээлгын завод, саарһанай фабрика мүнөө үедэ ашаглалгада үгтэжэ байна. Вонсанай центральна больницын, вонсанска хүдөө ажахын институдай ба городской клубай барилга мүнөө жэлдэ дүүргэгдэхэ байна.

Хамхында барилга ехээр хэгдэнэ. Химическэ промышленностиин институдай байшан, хоёр дунда һургуулиин байшан, педагогическа техникумэй, модо болбосоруулдаг ба эдеэ хоолой заводуудай, больницын ба гүрэнэй универмагай байшангууд гансахан лэ үнгэрэгшэ жэлдэ ашаглалгада үгтөө. Хамта дээрээ 65.399 квадратна метр талмайтай гэр байра һэргээн бодхоогдоһон ба шэнээр баригдаһан байна. Городой хүдэлмэришэдтэ зорюулан 2.600 байра шэнээр баригдаа.

Городуудые һэргээн бодхоолгодонь республикада аха дүү арадууд материальна ба техническэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Советскэ Союзһаа, Хитадһаа ба арадай демократиин оронуудһаа эльгээгдэһэн барилгын материалнууд, машинанууд болон түхеэрэлгэнүүд КНДР-тэ абтажал байдаг.

Монголой уранзохёолшодой союзай хүдэлмэри тухай МНРП-гэй ЦК-гэй шиидхэбэри

УЛАН-БАТОР, мартын 29. (ТАСС). Монголой уранзохёолшодой хүдэлмэрие монголой арадай-революционно партиин Центральна Комитет зүбшэн хэлсээд, зохихо тогтоол баталан абаһан байна. Монгол литературын удхые ба уранһайханай хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ замууд тус тогтоол соо заагдаһан байна.

Энэ шиидхэбэридэ зорюулагдаһан түрүү бэшэг соогоо «Үнэн» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ. Монгол литературын олониитэтэй, арадай ажабайдалтай ба социализм байгуулхын түлөө арадай-революционно партиин алдарта тэмсэлтэй нягта холбоотой байлга тэрэнэй хүсэниинь мүн болоно.

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаан дээрэ президент Хо Ши Мин үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, мартын 29. (ТАСС). Франс Пресс агентство Ханойһоо иигэжэ дамжуулна:

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай 4-дэхи сессиин түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, президент Хо Ши Мин иигэжэ онсо тэмдэглээ: «Манай засаг түрэ демократическа засаг түрэ болоно. Тиимэһээ араднай оронойнгоо эзэд юм. Правительство арадтаа үнэн сэхээр алба хэнэ».

Газарай реформын, национальна обороныи ба хүн зоной шажанда шүтэлгын талаар правительствын ябуулжа байһан политикые һайшааһан резолюциие Национальна суглаан нэгэн дуугаар баталан абаа.

Президент Хо Ши Минэй ябуулжа байһан гадаадын политикые Национальна суглаан нэгэн дуугаар һайшааһан байна. Манай гадаадын политика «СССР-эй, Хитадай ба арадай демократиин оронуудай арадуудтай вьетнамска арадай ахадүүгэй талархалые бэхижүүлэлгэдэ, французска арадтай ба Лаосой болон Камбоджын арадуудтай, мүн Зүүн-Урда Азиин бүхы арадуудтай нягта харилсаа байгуулгада, эб найрамдалые болон Вьетнамай нэгэдэлые һулаpуулхые оролдон США-гэй империалистнуудай хэжэ байһан мэхэ гохонуудта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнэ» гэжэ Хо Ши Мин зааһан байна.

„Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга эб найрамдалда ба Франциин аюулгүй байдалда гай түбэг тохёолдуулна“

Французска коммунистическэ партиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ, мартын 29. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин мэдүүлгые «Юманите» газетэ мүнөөдэр тунхаглаа. Тэрээнь соонь иигэжэ онсо тэмдэглэгдэнэ. Парижска хэлсээнүүдые французска парламентын эсэслэн баталалга эб найрамдалда ба Франциин аюулгүй байдалда гай түбэг тохёолдуулха политическэ хэрэг болоно.

Мэдүүлгэ соо саашань иигэжэ хэлэгдэнэ. «Энэ ушар хадаа Эхэ оронойнгоо шухала интересүүдтэ французска томо буржуазин түлөөлэгшэдэй урбаһан, мүн Англиин болон США-гэй зонхилхы нюурнуудай манай национальна нэрэ хүндые доромжолон бэелүүлжэ байһан хашалтын саг зуурын амжалта болоно. Баруун Германиие зэбсэглэлгэ хамагай түрүүндэ дайнай аюулые шангадхаха байна. Юуб гэхэдэ, Баруун Германиие зэбсэглэлгэ Германиин хоёр хуби болон хубаарaлгые бүри гүнзэгырүүлхэ, зүүн ба баруун оронуудта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн политическэ ба территориальна эрилтэнүүдые хэжэ байһан немецкэ үһөөгөө абагшадые армитай болгохо байна...

Правительство, тэрэнэй парламентска олонхид лондонско болон парижска хэлсээнүүдые баталжа, Франциин аюулгүй ба бэеэ даанхай байдалай эрхим найдабари бологшо 1944 оной декабрьда баталагдаһан союз ба харилсан туһалалсалга тухай франко-советскэ договорые усадхаба. Иигэжэ, манай орондо американска, английска ба германска империалистнуудай зүгһөө хамтаараа хашалта хэхэ ябадалда тэдэнэр туһалба. Эдэ хэлсээнүүдэй бэелүүлэгдээд байгаа һаа, Франци хадаа агууехэ гүрэн байхаяа болихо байна... Тиимэһээ лондонско ба парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга национальна интересүүдтэмнай, манай арадай дура зоригто тон харша байна. Тиин, французска буржуазин хүтэлбэрилхы этэгээдүүдэй өөһэдынгөө ангиин интересүүдые патриотизмын мэдэрэлһээ үлүүдэ тоолодог байһаниинь элеэр харагдана».

Парижска хэлсээнүүдые бэелүүлгэһээ уламжалан яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэгдэхэ ба французска ажалшадай ажабайдалай муудаха байһые тэмдэглэхэ зуураа, Французска коммунистическэ парти иигэжэ мэдүүлнэ. Дай һүжэрөөхэ ба национальна интересүүдтээ урбалта хэхэ политикые французска арад хэзээдэшье зүбшөөхэгүй. Тэрэ хадаа Советскэ Союзда эсэргүү дайнда өөһэдыгөө хэзээдэшье татан оруулгахагүй.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэмэл ябуулгые бэхижүүлхэ, мүн парижска хэлсээнүүдые бэелүүлгэдэ эсэргүүсэн, атомна дайнда бэлэдхэлгэдэ эсэргүүсэн, хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай эрилтэнүүдые хамгаалха, демократическа эрхэ сүлөөе хамгаалха зорилгоор олониитэ арад зоной тэмсэл дэлгэрүүлхын тулада бүхы патриотическа ба демократическа хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ гээшэ коммунистнуудай уялга болоно гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, мартын 29. (ТАСС). Финансова экономическа талаар «онсо эрхэ түлөөлэлгэ» Эдгар Форой правительствода олгохо тухай хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ Франциин Национальна суглаан дээрэ эхилээ. «Онсо эрхэ түлөөлэлгые» хэрэглэн бэелүүлэгдэхээр хараалагдажа байһан «налогой реформын» проектые правительствые дэмжэдэг бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ һайшааха гэһэн һэдэлгэнүүдые гаргаһан байна. Энээнтэй дашарамдуулан, Национальна суглаанай финансова комиссиин түрүүлэгшэ Поль Рейно иигэжэ онсо тэмдэглээ. Франциин бюджедэй гаргашануудынь олзо доходһоо 800 миллиард франкаар ехэ юм.

Депутат-коммунист Турто үгэ хэлэхэдээ, тус асуудалые зүбшэн хэлсэлгые хойшолуулха гэжэ дурадхаа. «Налогой реформын» правительственна проект ажалшадай байдалые хүнгэдхэхэгүй, тусхайлбал, далда налогуудые бага болгохогүй байна гэжэ Турто хэлээ. Энэ проект хадаа налогой горьтойшог хубиие французска буржуазиин бэедээ даажа абахые баадхаха гол асуудалые шиидхэжэ шадахагүй байна гэжэ Турто хэлээ.

„Юманите“ газетын шан абахын түлөө урилдаан Парижда болобо

ПАРИЖ, мартын 28. (ТАСС). «Юманите» газетын шан абахын түлөө заншалта урилдаан Париж шадарай Венсенскэ ой соо үсэргэлдэр болоо. Тэрээндэ 9 мянга гаран хүн хабаадаа. Франциин, СССР-эй, Польшын, Чехословакиин, Венгриин, Германска Демократическа Республикын, Италиин ба Швейцариин хурда хурдан урилдаашад мүн лэ хабаадалсаа.

Хоёр мянган метртэ болоһон урилдаанда эхэнэрнүүдэй дундаһаа Откаленко (СССР) 7 минута 37 секунда соо гүйжэ нэгэдэхи һуури, Комарова (СССР) 7 минута 41 секунда соо гүйжэ хоёрдохи һуури, Лапшина (СССР) 7 мин. 48 сек. соо гүйжэ гурбадахи һуури, Габор (Польшо) 7 минута 53 секунда соо гүйжэ дүрбэдэхи һуури, Черноцек (СССР) 7 минута 55 секунда соо гүйжэ табадахи һуури, Кирюшкина (СССР) 8 минута 02 секунда соо гүйжэ зургаадахи һуури эзэлээ.

Арбан километртэ болоһон урилдаанда эрэшүүлэй дундаһаа Затопек (Чехословаки) 35 минута 15 секунда соо гүйжэ нэгэдэхи һуури, Хромик (Польшо) 35 минута 20 секунда соо гүйжэ хоёрдохи һуури, Ульзбергер (Чехословаки) 35 минута 27 секунда соо гүйжэ гурбадахи һуури, Ковач (Венгри) 35 минута 32 секунда соо гүйжэ дүрбэдэхи һуури, Кривошеин (СССР) 36 минута соо гүйжэ табадахи һуури, Басалаев (СССР) 36 минута 03 секунда соо гүйжэ зургаадахи һуури эзэлээ.

Вьетнамда ажаглалта ба хиналта хэхэ уласхоорондын комиссиин ажал-ябуулгада французска союзай сэрэгүүд һаад ушаруулна

ХАНОЙ, мартын 29. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентство иигэжэ дамжуулна:

Вьетнамска Демократическа Республикаһаа политическэ хэрэгээр гэмнэгдэн Пуло-Кондортохи ба Ши-Хоадахи түрмэдэ хаагдагшадые французска союзай талын удаанаар бариһан ябадалые мүрдэхын тулада инспекционно бригада вьетнамска арадай армиин гуйлтаар мартын 8-да Урда-Вьетнамда эльгээгдэһэн байгаа.

Мартын 18-да, вьетнамска арадай армиин гуйлта хэһэнэй һүүлээр арбан үдэрэй үнгэрһэн хойно, инспекционно бригадын Пуло-Кондорто ошохыень французска союзай тала зүбшөөһэн байна. Гэбэшье, французска союзай тала хадаа Пуло-Кондортохи ба Ши-Хоадахи түрмэнүүдтэ политическэ хэрэгүүдээр һуужа байгшадай списогые инспекционно бригадада дамжуулан үгэхэһөө арсаһан байна. Тиихэдээ, дуһсагдаһан түрмэнүүдтэ политическэ хэрэгээр һуужа байһан хүнүүд үгы. Мүн Урда Вьетнамай засагаархидтай урид хөөрэлдөө хэхэ шухала байна гэжэ хэлэһэн байна.

Иимэ ушарай тохёолдоһонтой дашарамдуулан инспекционно бригадада оролсодог вьетнамска арадай армиин холбоо барисаа байгуулха офицер Вьетнамда ажаглалта ба хиналта хэхэ уласхоорондын комиссида буруушаалга эльгээгээ. Политическэ хэрэгээр хаагдаһан бүхы хүнүүдые удаанаар бариһан тухай шалгалта хэхэ ябадалда французска талын һаад ушаруулһан ба тэдэниие вьетнамска арадай армида дамжуулан үгэхые хүсэдэггүй байһан тухай тэрэ буруушаалга соонь хэлэгдэнэ. 1954 оной ноябрьда уласхоорондын комиссиин мүрдэлгэ хэхэ үедэ политическэ хэрэгээр түрмэдэ һуужа байһан хүнүүд үшөө бии гэжэ французска союзай тала өөрөө мэдэрһэн байгаа.

Түрмэдэ һуугшадые ондоо газарта абаашахын гү, али Вьетнамай Демократическа Республикын сэрэгэй пленэйхидые болон политическэ хэрэгээр хаагдагшадые Пуло-Кондортохи ба Ши-Хоадахи түрмэдэ хуули бусаар удаанаар бариһые далдалха арга Нго Динь Дьемэй бүлэгүүдтэ олгохын тулада уласхоорондын комиссиин мүрдэлгэ хэлгые удааруулха гэжэ французска союзай талын оролдожо байһаниинь эдэ ябуулганууднаань элеэр харагдана.

Уласхоорондын комиссиин Пуло-Кондорто ба Ши-Хоада түргэнөөр мүрдэлгэ хэхэ ябадалда ба инспекционно бригадын өөрынгөө зорилгонуудые бэелүүлхэ таарамжатай условие байгуулха хэрэгтэ һаад ушаруулһанайнгаа түлөө харюусалгые французска союзай сэрэгүүд өөртөө даажа абаха ёһотой.

Хитадай Арадай Республикын худалд[...] наймаанай делегац[...] Японидо ерэбэ

ТОКИО, мартын 29. (ТАСС) [...]до Цусин агентствын мэдээс[...] ёһоор, Хитадай Арадай Респуб[...] худалдаа наймаанай делегаци[...] бүлэг мүнөөдэр Токиодо ерэ[...] хоорондын худалдаа наймаа[...] жөөлгэдэ туһалха Хитадай ком[...] түрүүлэгшын орлогшо Лэй [...] минь энэ бүлэгые толгойлно.

Итальянска коммунисти[...] партиин гэшүүдэй тоо [...] болоно

РИМ, мартын 29. (ТАСС) [...]нецидэ болоһон митинг дээрэ [...]лэхэдээ, итальянска коммунист[...] партиин секретариадай [...] Джорджо Амендола иигэжэ [...]лээ: 1955 оной түрүүшын гур[...]рын турша соо итальянска ком[...]тическэ партида 100 мянган [...] шүүд абтаа.

Австрийска министрнү[...] соведэй шиидхэбэри

ВЕНА, мартын 29. (ТАСС). [...]рийска министрнүүдэй сове[...] седаниин мүнөөдэр болоһон [...] хуулита мэдээсэлые австрийск[...]лэлэй агентство дамжуулаа. [...] хайлбал, мэдээсэл соонь иигэ[...]лэгдэнэ:

«Министрнүүдэй соведэй засе[...] мүнөөдэр боложо, тэрээн дээр[...]цлер Рааб түрүүлэгшээр [...] Австрийска федеральна прав[...]ствын мартын 14-нэй мэдү[...] мартын 24-нэй советскэ харюу[...] заседани дээрээ хаража үзэһэ[...]на.

Москвадахи австрийска [...] Бишоффто советскэ харюугай [...] барюулхадаа, советскэ гадаад[...]рэгүүдэй министр Молотов [...]ральна канцлер Рааб ба австр[...] правительствын бусад гэш[...] Москвада ерэхыень хуулитаар [...]һан байна.

Министрнүүдэй Совет хадаа [...] уряалыень хүлеэн абаха [...] шиидхээ. Федеральна канцлер [...] вице-канцлер Шерф, федераль[...]даадын хэрэгүүдэй Фигль, стат[...]ретарь Крейский апрелиин [...] Москвада ерэхэ болоо. Прав[...]ствын дүрбэн түлөөлэгшэдтэй [...] саха хүнүүд һаяар томилогдох[...]на».

Урда Вьетнамдах[...] байдал тушаа

ЛОНДОН, мартын 29. (Т[...] Рейтер агентствын корреспонде[...] Сайгонһоо дамжуулһанай ёһоор [...]да Вьетнамай премьер-министр[...] Динь Дьемэй тушаалһаа буу[...] эридэг шажанай-феодальна г[...] бүлгэмэй арми Сайгониие хүрэ[...] эхилбэ. Город хадаа эдеэ [...] зүйлнүүдые абадаг районуудт[...] холбоогүй болоо.

Американска буу зэб[...] Иракта эльгээгдэ[...]

БЕЙРУТ, мартын 29. (Т[...] Багдадһаа мэдээсэгдэһэнэй [...] американска буу зэбсэг Иракт[...]хин эльгээгдэбэ. Эдэ буу зэб[...] ираксна армида үгтэхэ юм. [...] Басрада һаяхан асарагдаһан [...] шэнэ ашаан хадаа гол түлэб [...]лерийскэ томо буунуудһаа б[...]нэ.

Редакторай о[...]
О. Г. ГОМБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00417. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 7[...]